

Landbruksdirektoratet
Postboks 56
7701 Steinkjer

Dato: 14.12.2023
Ref: /HUSHEL

NB: BREVET INNEHOLDER KONFIDENSIELL INFORMASJON

FORESPØRSEL OM TOLLNEDSETTELSE

TINE anmoder Landbruksdirektoratet om å administrere ned tollen for helmelkpulver (HMP) fra 1. januar 2024 for å unngå en alvorlig markedsforstyrrelse.

Vi ønsker med dette å informere direktoratet om at etterspørselen etter helmelkpulver er større enn tilførselen av norsk vare, og prognosene tilsier at dette vil vare frem mot påsketider. Vi ber Landbruksdirektoratet treffe vedtak om generell tollnedsettelse for HMP som et virkemiddel for å balansere markedet i denne underskuddssituasjonen.

Etter både tørke og flom i deler av landet i inneværende år, med påfølgende variable fôravlanger, har melkeinngangen blitt mindre enn forventet. Fortsatt høye kostnader på en rekke innsatsfaktorer i melkeproduksjon har også en bremsende effekt. Det har vært iverksatt tiltak for å være leveringsdyktige på alle produkter, og forholdstallet for melk har blitt økt uten at det har gitt ønsket melkeleveranse raskt nok. Melk er en biologisk produksjon som tar tid å endre. Lageret av HMP har dermed blitt redusert, og knapphet på råvaren melk begrenser mulighetene for produksjon. Totalt mangler det om lag 15 mill. l melk i Q1 2024 ifølge prognosene.

For å unngå en markedsforstyrrelse bes direktoratet å vurdere generell tollnedsettelse for HMP, slik at aktører som ikke får dekket sitt behov for pulver med norsk vare gis mulighet for å importere til en pris tilsvarende norsk nivå justert for RÅK-tilskudd, ettersom det er RÅK-industrien som i stor grad er avtaker av dette pulveret. RÅK-tilskuddet forventes å bli 3,90 kr i 2024. Våre beregninger tilsier at vm-pris pluss toll er høyere enn norsk pris på HMP.

Vi anbefaler redusert toll i en periode på seks-åtte uker, med mulighet for forlengelse etter en ny pris- og markedsvurdering.

TINE har levert informasjon om norske priser til Landbruksdirektoratet. Direktoratet følger og har selv god oversikt over de internasjonale prisene på meierivarer, men vi bidrar selvfølgelig med ytterligere informasjon dersom dette er ønskelig.

Vi ber også om å bli informert om når et vedtak kan forventes, slik at vi kan forberede kommunikasjon ut mot melkeprodusentene.

Med vennlig hilsen
TINE SA

Lise Sandsbråten
Leder Markedsregulering

Helle Huseby
Fagsjef Handelspolitikk

Likelydende brev sendt
 Det Kgl. Landbruks- og matdepartement
 Norges Bondelag
 Norsk Bonde og Småbrukarlag
 Landbruksdirektoratet

Dato: 16. juni 2023
 Ref.: Kvoter ku 2023

ANBEFALING OM JUSTERING AV FORHOLDSTALLET FOR KVOTER - KUMELK 2023

Kvotåret 2023

Landbruks- og matdepartementet fastsatte i november 2022, i samsvar med anbefalingen fra TINE, et forholdstall for disponibel kvote for kumelk på 0,95. Tilførselen av mjølk hittil i år har vært lavere enn forventet og behovet noe større. TINE anbefaler derfor at Landbruks- og matdepartementet øker forholdstallet.

Tabellen nedenfor viser produksjonen i 2022 og i jan-mai 2023. Juni-des 2023 er fra siste prognose 2023¹. Prognosen viser 1 371 mill. liter med uendret forholdstall. Dette vil innebære en kvotefylling på 92,1. I 2022 var kvotefyllingen 92,4 prosent med et forholdstall på 0,99.

	2022 - 0,99	2023 - 0,95 per nov 22	2023 - 0,95 per juni 23	2023 - 0,98 per juni 23
Jan	134,7	125	123,9	123,9
Feb	123,1	114	113,2	113,2
Mar	136,3	127	124,8	124,8
Apr	129,9	122	120,0	120,0
Mai	131,3	125	122,9	122,9
Jun	120,2	115	112	113
Jul	112,7	109	107	108
Aug	108,7	105	104	106
Sep	105,3	103	103	105
Okt	111,9	110	110	113
Nov	114,5	112	112	116
Des	119,8	118	118	122
SUM	1 448,4	1 385	1 371	1 388
Kv.fylling	92,4 %	92,1 %	91,1 %	89,5 %
Usikkerhet - 1 prosent		1 371	1 363	1 380
Usikkerhet + 1 prosent		1 399	1 379	1 396

¹ <https://www.xn--norskmelkervare-rlb.no/prognoser>

Leveransene hittil i år er 8,3 mill. liter (-1,3 %) lavere enn første prognose med et forholdstall på 0,95 (per nov 22). Tilsvarende er forventet kvotefylling for hele året 1 prosentpoeng lavere. Sammenlignet med 2022 er leveransene per mai redusert med 50,5 mill. liter (-7,7 %).

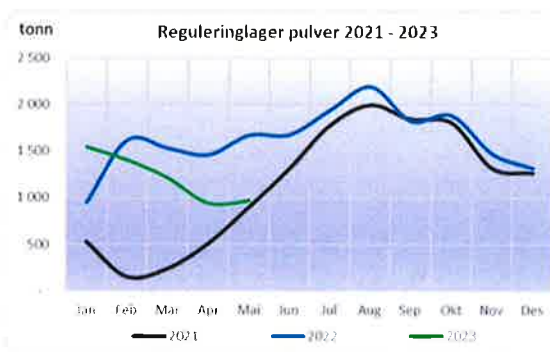
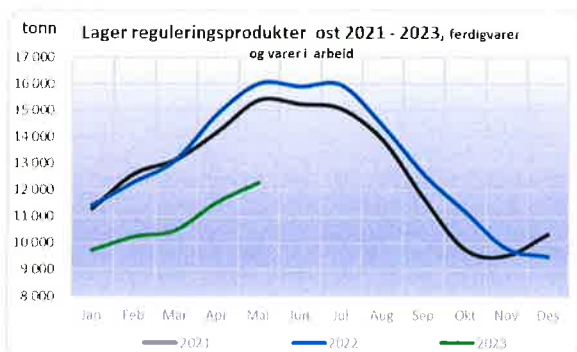
Årsaken til reduserte leveranser er lavere avdrått og dyretall enn forventet, henholdsvis -1,3- og -1,8 prosent. Det har vært fokus på utnytting av norske fôrressurser. Dette, sammen med varierende grovfôrkvalitet og økte kraftfôrpriser, kan ha medført at avdråtten er lavere enn først prognostisert.

Som vist i tabellen over er det lagt inn en usikkerhet i prognosene med +/- 1 prosent, noe som utgjør +/- 8 mill. liter for resten av året.

Hittil har det vært varierende værforhold i ulike deler av landet, men gjennomgående en sen og kald vår. Fra Trøndelag og nordover har det vært kaldt og mye nedbør, mens det er tørke på sør- og østlandet. I Rogaland er første-slåtten over og med gode avlinger, men tørken den siste tiden hindrer gjenveksten. I øst er første-slåtten variabel og det er stort behov for regn. I prognosene er det lagt til grunn at en samlet på landsbasis opplever en tilnærmet normal utvikling resten av innhøstingssesongen.

Reguleringslageret

Reguleringslagrene for ost og pulver ble redusert på slutten av 2022. Fra august til desember ble lageret av ost redusert med 5 000 tonn og pulver med ca. 900 tonn. Lageret av ost er kritisk for å dekke den melkefattige perioden i 3. kvartal. De første månedene av 2023 har det vært en svak økning av ostelageret og en reduksjon av pulverlageret med ytterligere 345 tonn.

Industrielt behov

For kvoteåret 2022 ble det opprinnelig angitt et behov på 1 375 mill. liter før risikovurdering og et samlet behov for å håndtere svingninger og risiko på 1385-1400 millioner liter. Det industrielle behovet i dag vurderes til om lag 1400 mill. liter for kalenderåret 2023.

Normale svingninger i etterspørsel vil kunne håndteres med lagerbygging/-nedbygging av reguleringsprodukter, fortrinnsvis hvitost og skummetmelkpulver.

En leveranse utover behov vil nyttes til å bygge lager av fett og produksjon av ulike vellagrede produkter. En leveranse noe lavere enn behov vil innebære ytterligere lagernedbygging.

Vurdering av tiltak

TINE har vurdert ulike tiltak for å øke produksjonsvolumet:

- Faglig rådgiving
- Ulike prisstimuli
- Økt forholdstall
- Reduksjon eller bortfall av overproduksjonsavgift

De siste tre månedene har rådgivingsapparatet hatt fokus på kvotefylling med spesiell vekt på leveranser i 3. kvartal. Så langt kan vi ikke se vesentlig effekt av disse tiltakene

Pris og tilskuddsøkninger som følge av jordbruksoppgjøret vil gi en forsterket produksjonsstimulans fra 1/7, men det er usikkerhet om hvor stor effekt vi får inneværende år.

Differensiering av noteringspris for å utnytte bedre fleksibilitet i industri er begrenset av øvre prisgrense. Prisdifferensiering til industrien er derfor vesentlig svakere enn prisdifferensiering til produsent.

Økt forholdstall vil påvirke produksjonen. Det antas at en vesentlig del av økningen vil komme i 4. kvartal. Våre prognoser indikerer at et forholdstall på 0,98 vil gi en produksjon i intervallet 1 380 til 1 396 millioner liter melk. En økning av forholdstallet til 0,99 forventer vi vil gi ytterligere 5-7 mill. liter. For å sikre oss mot å komme i en underskuddssituasjon anbefaler vi en økning til 0,99.

Reduksjon eller bortfall av overproduksjonsavgift vil innebære at en utnytter produksjonskapasitet maksimalt. Hoveddelen av produksjonsveksten vil imidlertid komme i 4. kvartal og ha begrenset nytte for industrien. Vi anbefaler derfor ikke dette tiltaket nå.

Utsiktene for 2024

I kommende år forventer vi et industrielt behov på nivå med i år. Innstilling til forholdstall for 2024 vil, i tillegg til industrielt behov, avhenge av hvordan kvotefyllingen på det enkelte bruk utvikler seg og størrelse på utgående lagerbeholdninger.

ANBEFALING

TINE vil ut fra endringer i industriens behov, lagersituasjonen og framlagte prognoser anbefale at avtalepartene justerer forholdstallet for kumelk i 2023 til 0,99.

Ved ekstreme endringer av tilførsel som følge av en vesentlig forverring av vekstforhold, ber vi om å få komme tilbake til departementet med nye anbefalinger.

Med vennlig hilsen

TINE SA

Johnny Ødegård

Konserndirektør

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Deres ref

Vår ref

Dato

23/1250-

9. juni 2023

Invitasjon til ekstraordinære kvotedrøftinger for 2023

Tine har varslet at de vil anbefale at forholdstallet for inneværende kvoteår økes:
<https://medlem.tine.no/aktuelt-fra-tine/norsk-melkeravare-anbefaler-okt-forholdstall-og-uendret-omsetningsavgift-for-2023>.

Landbruks- og matdepartementet inviterer derfor partene til ekstraordinære kvotedrøftinger for 2023. Møtet vil bli avholdt torsdag 22. juni kl. 12:00 i departementets lokaler i Teatergata 9 (R6).

Anbefalingene fra Tine vil være klare mot slutten av neste uke. Departementet ber Tine om å distribuere dokumentene så snart de er klare.

Med hilsen

Nils Øyvind Bergset (e.f.)
avdelingsdirektør

Maria Finne Krekling
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Maria Finne
Krekling
22 24 92 23

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

20/1387-

2. november 2023

Invitasjon til kvotedrøftinger ku og geit for kvoteåret 2024

Landbruks- og matdepartementet inviterer med dette Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag til drøfting om kvotene for ku- og geitemelk for kvoteåret 2024. I møtet vil grunnlaget for fastsetting av forholdstallene i kvoteordningen for melk bli drøftet.

Møtet vil bli avholdt **mandag 27. november 2023 kl. 9.30 – 11.00**. Møtet vil foregå i departementets lokaler i Teatergata 9 (R6). De som ønsker å delta digitalt bes ta kontakt med departementet for å få tilsendt kontaktinformasjon til møtet.

Tine SA innkalles til møtet for å legge frem prognoser og anbefalinger, som markedsregulator i melkesektoren. Departementet ber om at Tine SA fremskaffer informasjon og prognoser for kumelk og geitemelk for kvoteåret 2024, som grunnlag for drøftingene på møtet. Vi ber spesielt om følgende:

- Prognoser for markedsbehovet for inneværende og neste kvoteår, og mulige usikkerheter knyttet til dette
- Prognoser for total leveranse for inneværende og neste kvoteår
- Prognose for reguleringsbehov og -kostnader for inneværende og neste kvoteår
- Antatte effekter på meierileveranse i 2024 ved en eventuell endring i forholdstallet
- Annen relevant informasjon
- Anbefalinger

Landbruksdirektoratet innkalles også til møtet. Departementet ber direktoratet om å utarbeide analyser av tall fra kvoteordningen om blant annet kvotestørrelse og kvoteoppfyllingsgrad, samt fra PU-ordningen om bruken av melk.

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Maria Finne
Kreklings
22 24 92 23

Dokumentene fra Tine og Landbruksdirektoratet bes distribuert til møtedeltakerne senest fem arbeidsdager før møtet.

Med hilsen

Nils Øyvind Bergset (e.f.)
avdelingsdirektør

Maria Finne Krekling
seniorrådgiver

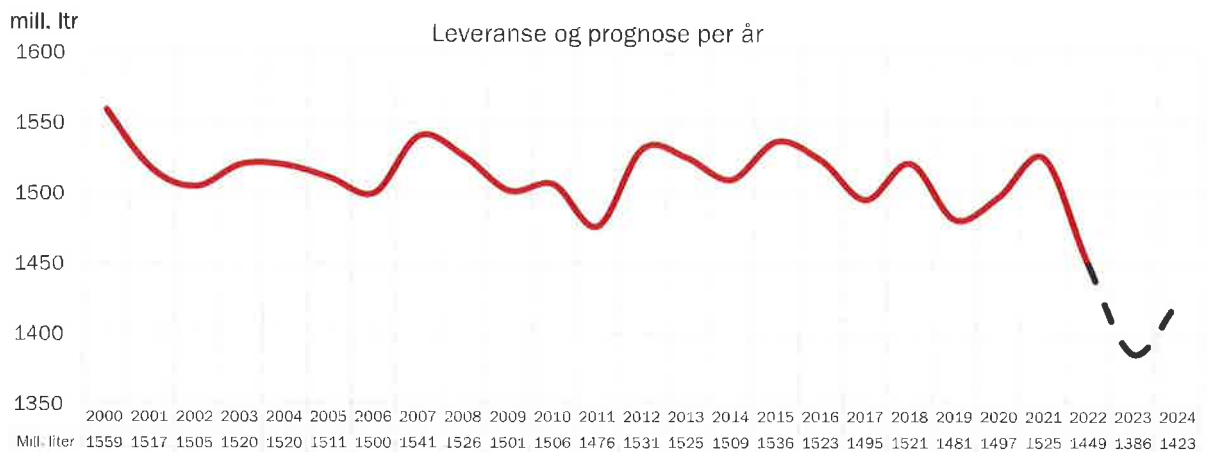
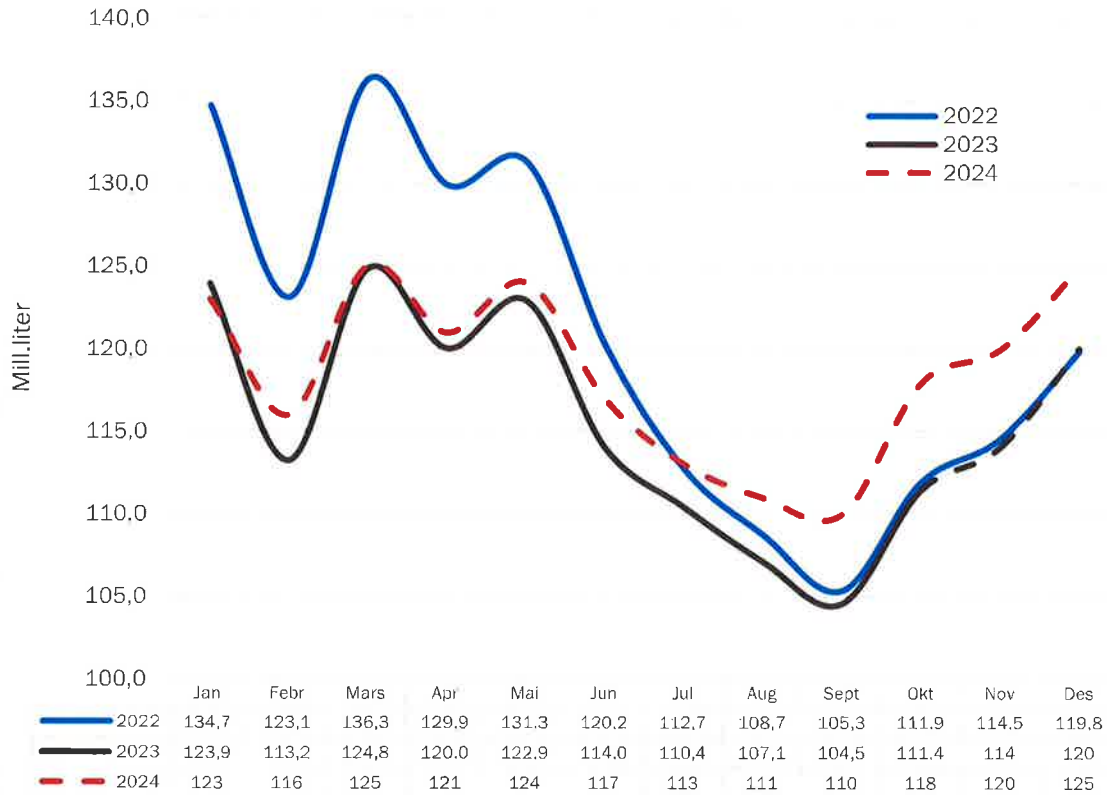
Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Norges Bonde- og Småbrukarlag	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Akersgata 41	0158	OSLO
TINE SA	Postboks 25	0051	OSLO

Landsprognose for leveranse av kumjøl

INNHALD

Prognose kumjøl	2
Prognoseendringar 2023	3
Prognose økologisk mjøl	4
Prognose feitt	5
Prognose protein	6
Vedlegg	
Kvoter og kvotefylling	7
Utvikling i kutsal	7
Kalving og slakting	8
Mjølkekyr	9
Avdrått	10

Alle raude tal i tabellane er prognosetal, medan faktiske tal er svarte. I grafane er prognosetala markert med stipla linjer og faktiske tal med heiltrekte linjer i ulike fargar for kvart år.

Prognose kumjølkk

Forh.tal	0.98 -> 1.04	0.98	0.96 -> 1.05	1.07	0.99	0.95-> 0.99	1.02	Endringar frå forrige år			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Jan	135.3	141.1	131.6	135.9	134.7	123.9	123	3.3 %	-0.9 %	-8.0 %	-0.7 %
Febr	123.9	128.0	123.8	124.9	123.1	113.2	116	0.9 %	-1.4 %	-8.0 %	2.5 %
Mars	137.1	141.5	133.3	141.3	136.3	124.8	125	6.0 %	-3.5 %	-8.4 %	0.2 %
Apr	133.3	136.5	129.9	135.9	129.9	120.0	121	4.6 %	-4.4 %	-7.6 %	0.8 %
Mai	136.2	136.4	131.5	137.2	131.3	122.9	124	4.3 %	-4.3 %	-6.4 %	0.9 %
Jun	122.3	120.2	122.5	126.7	120.2	114.0	117	3.4 %	-5.1 %	-5.2 %	2.6 %
Jul	115.5	112.5	116.8	119.5	112.7	110.4	113	2.3 %	-5.7 %	-2.0 %	2.4 %
Aug	112.8	107.3	113.2	115.6	108.7	107.1	111	2.1 %	-6.0 %	-1.5 %	3.6 %
Sept	112.6	103.2	112.4	112.8	105.3	104.5	110	0.4 %	-6.6 %	-0.8 %	5.3 %
Okt	125.2	112.9	122.5	121.3	111.9	111.4	118	-1.0 %	-7.7 %	-0.4 %	5.9 %
Nov	128.9	116.1	125.0	123.7	114.5	114	120	-1.0 %	-7.4 %	-0.4 %	5.3 %
Des	137.3	124.8	134.4	130.7	119.8	120	125	-2.8 %	-8.3 %	0.2 %	4.2 %
Sum	1520.4	1480.5	1496.9	1525.5	1448	1386	1423	1.9 %	-5.1 %	-4.3 %	2.7 %
Kv.fylling	89.6	92.9	88.1	90.1	92.4	88.4	88.1				

Leveransen i oktober var på 111,4 mill. liter, og det er 0,4 % mindre enn i oktober i fjor. Prognosa frå november 2022 var på 110 mill. liter, og det gir avvik på 1,3 %.

Forholdstalet for kvoter i 2023 vart auka frå 0,95 til 0,99 i juni. Prognosa vart difor justert opp i august, men er no satt ned att etter det. Det er venta eit totalt volum for året på 1 386 mill. liter mjølk. Dette vil gje ei kvotefylling på 88,4 %. Med eit avvik på +/- 1 % vil prognosa ligge mellom 1 384- og 1 389 mill. liter.

Prognose 2024

Industrien har signalisert behov for meir mjølk neste år. På grunn av lågare volum i 2023 enn venta har også behovet i 2024 auka. Tilførselen av mjølk er påverka av grunnkvote og forholdstal. Det er gjort overslag over kva volum ein forventar med ulike forholdstal. Det er tatt utgangspunkt i same grunnkvote og forholdstal som i år (0,99), og det er laga to alternativ med høgre forholdstal (1,02 og 1,04).

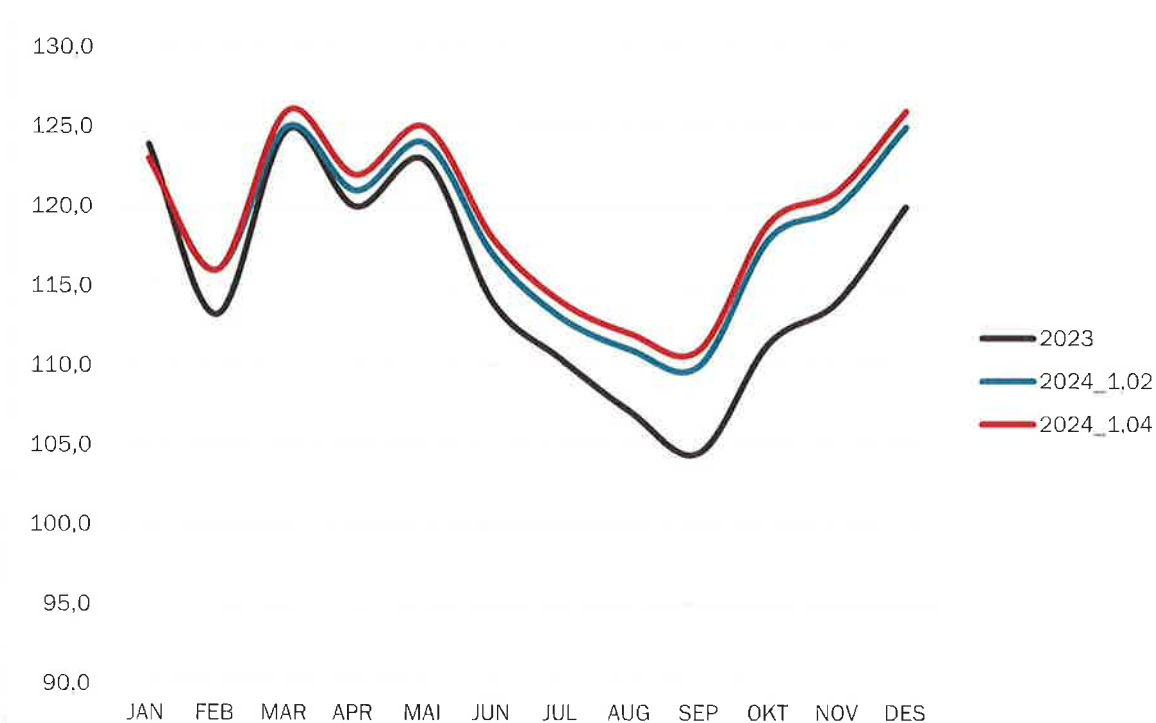
Ulike forholdstal og estimert mjølkevolum:

Forholdstal	0.99	1.02	1.04
Mjølkevolum, mill.liter	1402	1423	1433
Grunnkvote, mill.liter	1583	1583	1583
Disponibel kvote, mill.liter	1567	1614	1646
Kvotefylling, %	89.5	88.2	87.0

Med same forholdstal som i år (0,99) viser estimata at produksjonen vil auke med 16 mill. liter, og det vil gi ei kvotefylling på 89,5 %. Eit forholdstal på 1,02 vil gje ei kvotefylling på 88,2 % og 1423 mill. liter mjølk, ein auke på 37 mill. liter frå 2023. Vidare auke til 1,04 i forholdstal og kvotefylling på 87,0 % vil gi ytterlegare 10 mill. liter, totalt 1433 mill. liter. Det er forutsett at kvotefyllinga vil auke med same forholdstal som i år. Dersom forholdstalet aukar er det stor usikkerheit om kva kvotefyllinga vil verte. Det er difor stor usikkerheit ved estimata i tabellen

November 2023

over. Endeleg forholdstal blir avgjort av Landbruks- og matdepartementet etter drøftingar med Norges Bondelag og Norsk bonde og Småbrukarlag i månedsskifte november/desember.

Føresetnad for prognosa i 2024 med basis i forholdstal 1,02:

- Utgangen av 2023 er styrande for inngangen til 2024. På grunn av lågare utgang enn føresett i førre prognose og låg kvotefylling i 2023 vil også inngangen til 2024 blir lågare enn tidlegare berekna.
- Det er forutsett at fôringa i vinter vil vere stabil og at det vil vere små endringar i starten på året. Trass noko auke i kraftfôrforbruket har avdråtten ikkje gått opp. Det kjem truleg av lågare grovfôrkvalitet/mindre fôr eller val av billegare kraftfôrtypar.
- Både avdråtten og dyretalet må auke utover våren og gjennom året.
- Det er halde tilbake mjølkekyr frå slakt gjennom hausten 2023, og det er venta at ein del av disse blir slakta på nyåret. Det er elles venta redusert slakting også i 2024.
- Normale avlingar sommaren 2024
- Det er venta låg kvotefylling og stort potensiale for å auke, men det er fortsatt høge kostnader og redusert handlingsrom i produksjonen, og det kan også redusere effekten av auka forholdstal. Kraftfôret blir rekna som dyrt og ein del ønskjer ikkje å auke produksjonen.
- Det er spesielt stor usikkerheit til siste halvår i 2024.
- Frå 1.januar 2024 trer nye krav til oppstalling og beite i kraft. Det er usikkert korleis dette vil slå ut på produksjonen utover hausten. Det er meldt inn 324 som vil selje kvoten og eit volum på 27,8 mill.liter.

Prognoseendringar 2023, mill. liter

	Prognosetidspunkt							Leveranse	Avvik *		Rullerande avvik**	
	nov.22	feb.23	apr.23	jun.23	aug.23	okt.23	nov.23		ltr	%	ltr	%
jan.23	125							123.9	-1.1	-0.9 %	-0.7	-0.19
feb.23	114	113						113.2	-0.8	-0.7 %	-1.0	-0.28
mar.23	127	125						124.8	-2.2	-1.7 %	-1.0	-0.28
apr.23	122	121	120					120.0	-2.0	-1.6 %	0.1	0.03
mai.23	125	124	123					122.9	-2.1	-1.7 %	-0.3	-0.08
jun.23	115	115	114	112				114.0	-1.0	-0.9 %	-1.1	-0.31
jul.23	109	109	109	107				110.4	1.4	1.3 %	5.3	1.55
aug.23	105	105	105	104	107			107.1	2.1	2.0 %	5.5	1.69
sep.23	103	103	103	103	107			104.5	1.5	1.5 %	1.0	0.31
okt.23	110	110	110	110	116	112		111.4	1.4	1.3 %	-4.0	-1.22
nov.23	112	112	112	112	118	116	114					
des.23	118	118	118	118	124	121	120					
Per okt.	1 155							1 152.2	-2.8	-0.2 %	1.2	0.12 %
Året 2023	1 385	1 379	1 376	1 371	1 401	1 390	1 386	* Avvik er diff. mellom levert og prognose per nov. 2022		**Siste 3 mnd, diff. mellom levert og prognose og totalt		

Hittil i år er det levert 2,8 mill. liter under prognosa før starten på året, ein reduksjon på 0,2 %.

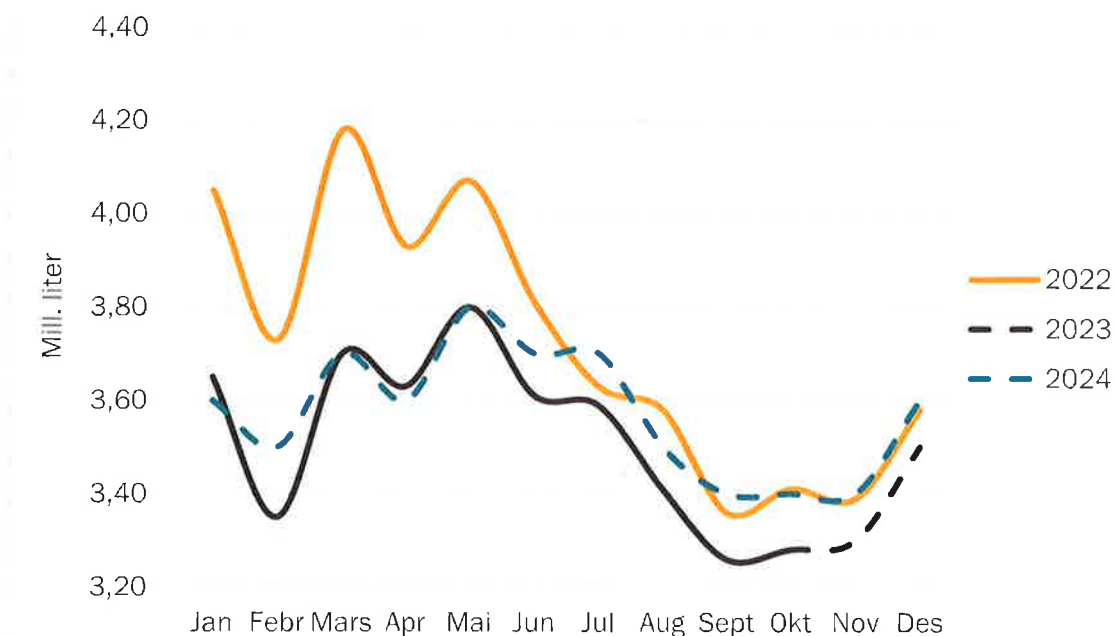
Prognose-tidspunkt	Mill. ltr	Endringar	Årsak til endring	Kommentar
nov.22	1 385			Masterprognose 2023
feb.23	1 379		Lågare dyretal og lågare avdrått	
apr.23	1 376		Lågare avdrått	
jun.23	1 371		Lågare dyretal og lågare avdrått	
aug.23	1 401		Endring i forholdstal	
okt.23	1 390		Lågare avdrått og lågare dyretal	
nov.23	1 386		Lågare avdrått	

Prognose økologisk mjølk

	Mill. liter							Endring frå forrige år					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Jan	4.38	4.57	4.36	4.35	4.05	3.65	3.6	4.3 %	-4.6 %	-0.2 %	-6.9 %	-9.9 %	-1.4 %
Febr	3.98	4.11	4.09	4.01	3.73	3.35	3.5	3.3 %	-0.5 %	-2.0 %	-7.0 %	-10.2 %	4.5 %
Mars	4.38	4.50	4.47	4.38	4.18	3.70	3.7	2.7 %	-0.7 %	-2.1 %	-4.5 %	-11.5 %	0.0 %
Apr	4.30	4.38	4.26	4.25	3.93	3.63	3.6	1.9 %	-2.7 %	-0.2 %	-7.5 %	-7.6 %	-0.8 %
Mai	4.53	4.44	4.29	4.28	4.07	3.80	3.8	-2.0 %	-3.4 %	-0.2 %	-4.9 %	-6.6 %	0.0 %
Jun	4.19	4.09	4.22	4.04	3.81	3.61	3.7	-2.4 %	3.2 %	4.3 %	-5.7 %	-5.2 %	2.5 %
Jul	4.18	4.04	4.04	3.92	3.63	3.59	3.7	-3.3 %	0.0 %	-3.0 %	-7.4 %	-1.1 %	3.1 %
Aug	3.92	3.88	3.96	3.84	3.58	3.41	3.5	-1.0 %	2.1 %	-3.0 %	-6.8 %	-4.7 %	2.6 %
Sept	3.80	3.62	3.80	3.66	3.36	3.26	3.4	-4.7 %	5.0 %	-3.7 %	-8.2 %	-3.0 %	4.3 %
Okt	4.02	3.67	3.92	3.72	3.41	3.28	3.4	-8.7 %	6.8 %	-5.1 %	-8.3 %	-3.8 %	3.7 %
Nov	4.07	3.66	3.98	3.76	3.39	3.3	3.4	-10.1 %	8.7 %	-5.5 %	-9.8 %	-2.7 %	3.0 %
Des	4.38	4.13	4.3	3.94	3.58	3.5	3.6	-5.7 %	3.9 %	-8.2 %	-9.1 %	-2.2 %	2.9 %
Sum	50.1	49.1	49.7	48.1	44.7	42.1	42.9	-2.1 %	1.2 %	-3.1 %	-7.1 %	-5.9 %	1.9 %
Akk.okt.	41.68	41.30	41.41	40.45	37.75	35.28		-0.9 %	0.3 %	-2.3 %	-6.7 %	-6.5 %	

Leveransen av økologisk mjølk i oktober gjekk ned med 130 000 (-3,8 %) i forhold til oktober i fjor. Forholdstalet i 2023 er heva til 0,99 også for økologisk produksjon. Prognosa for økologisk mjølk er ikkje endra for resten av året. Prognosa er berekna til 42,1 mill. liter i sum for året. Med eit forholdstal i 2024 på 1,02 er det venta ein auke i produksjonen på 0,8 mill.liter (1,9 %) med eit totalt volum på 42,9 mill. liter.

November 2023

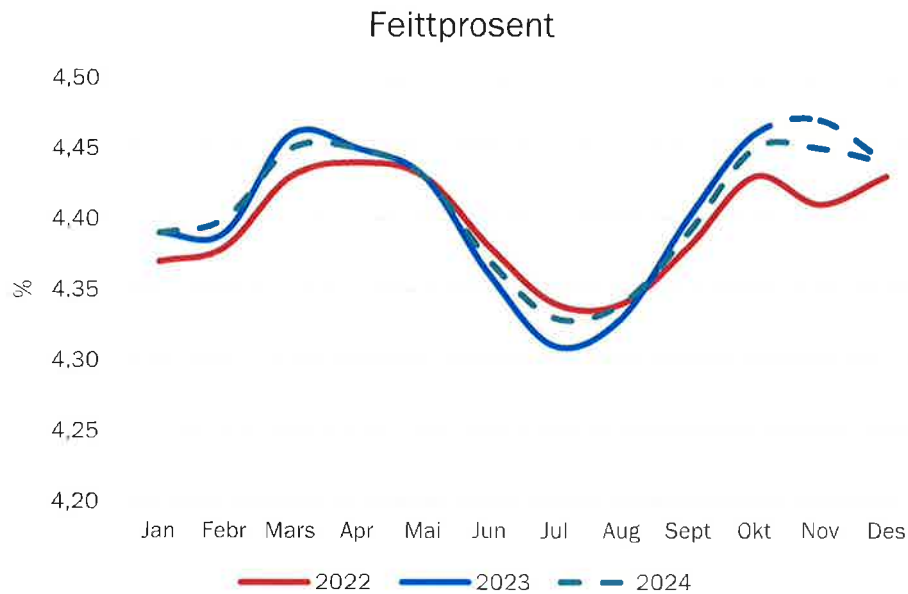

Prognose feittprosent

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endringar frå forrige år					
								2019	2020	2021	2022	2023	2024
Jan	4,24	4,36	4,34	4,43	4,37	4,39	4,39	2,8 %	-0,5 %	2,1 %	-1,4 %	0,5 %	0,0 %
Febr	4,27	4,37	4,31	4,46	4,38	4,39	4,40	2,3 %	-1,4 %	3,5 %	-1,8 %	0,2 %	0,2 %
Mars	4,34	4,37	4,38	4,43	4,43	4,46	4,45	0,7 %	0,2 %	1,1 %	0,0 %	0,7 %	-0,2 %
Apr	4,30	4,38	4,39	4,46	4,44	4,45	4,45	1,9 %	0,2 %	1,6 %	-0,4 %	0,2 %	0,0 %
Mai	4,23	4,38	4,38	4,36	4,43	4,43	4,43	3,5 %	0,0 %	-0,5 %	1,6 %	0,0 %	0,0 %
Jun	4,20	4,36	4,31	4,29	4,38	4,36	4,37	3,8 %	-1,1 %	-0,5 %	2,1 %	-0,5 %	0,2 %
Jul	4,18	4,26	4,31	4,27	4,34	4,31	4,33	1,9 %	1,2 %	-0,9 %	1,6 %	-0,7 %	0,5 %
Aug	4,24	4,20	4,31	4,27	4,34	4,33	4,34	-0,9 %	2,6 %	-0,9 %	1,6 %	-0,2 %	0,2 %
Sept	4,33	4,31	4,39	4,37	4,38	4,40	4,39	-0,5 %	1,9 %	-0,5 %	0,2 %	0,5 %	-0,2 %
Okt	4,40	4,41	4,43	4,40	4,43	4,46	4,45	0,2 %	0,5 %	-0,7 %	0,7 %	0,7 %	-0,2 %
Nov	4,39	4,44	4,43	4,46	4,41	4,47	4,45	1,1 %	-0,2 %	0,7 %	-1,1 %	1,4 %	-0,4 %
Des	4,37	4,39	4,38	4,42	4,43	4,44	4,44	0,5 %	-0,2 %	0,9 %	0,2 %	0,2 %	0,0 %
Gj.snitt	4,29	4,36	4,36	4,39	4,40	4,41	4,41	1,5 %	0,2 %	0,5 %	0,2 %	0,2 %	0,0 %

Feittprosenten i oktober var på 4,46 %. Dette er 0,7 % høgare enn for oktober i fjor.

Prognosa for feittprosent er ikkje endra sidan førre prognose. Feittprosenten er berekna til 4,41 % i gjennomsnitt for året. Med eit avvik på +/- 1 % vil dette gi eit intervall på 4,40 til 4,42 %. For 2024 er prognosa for feittprosent berekna som gjennomsnitt av siste to år, men med korrigeringsfaktor for venta nivå for inneverande førsesong. Det er venta 4,41 % i gjennomsnitt for året også i 2024.

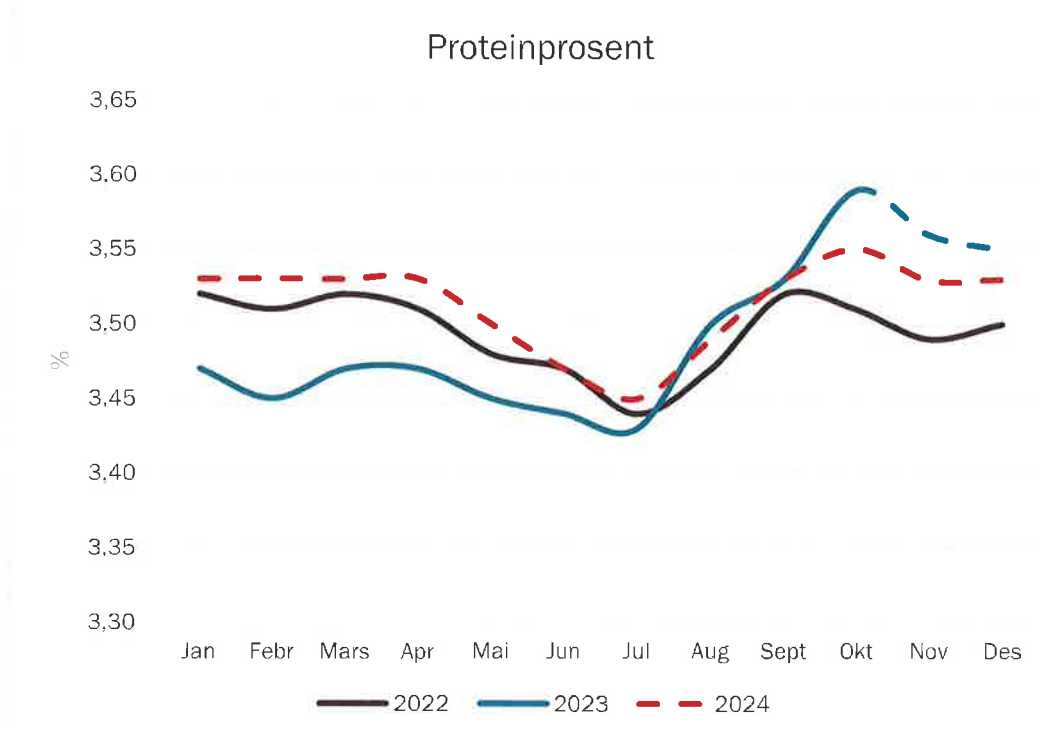

Prognose proteinprosent

									Endringar frå forrige år					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Jan	3,37	3,44	3,42	3,52	3,52	3,47	3,53	2,1 %	-0,5 %	2,8 %	0,0 %	-1,4 %	1,7 %	
Febr	3,39	3,44	3,40	3,56	3,51	3,45	3,53	1,5 %	-1,2 %	4,7 %	-1,4 %	-1,7 %	2,3 %	
Mars	3,42	3,44	3,43	3,52	3,52	3,47	3,53	0,6 %	-0,3 %	2,6 %	0,0 %	-1,4 %	1,7 %	
Apr	3,35	3,44	3,44	3,52	3,51	3,47	3,53	2,7 %	0,0 %	2,3 %	-0,3 %	-1,1 %	1,7 %	
Mai	3,34	3,44	3,44	3,46	3,48	3,45	3,50	3,0 %	0,0 %	0,6 %	0,6 %	-0,9 %	1,4 %	
Jun	3,33	3,43	3,40	3,42	3,47	3,44	3,47	3,0 %	-0,9 %	0,6 %	1,5 %	-0,9 %	0,9 %	
Jul	3,35	3,44	3,42	3,44	3,44	3,43	3,45	2,7 %	-0,6 %	0,6 %	0,0 %	-0,3 %	0,6 %	
Aug	3,40	3,45	3,47	3,50	3,47	3,50	3,49	1,5 %	0,6 %	0,9 %	-0,9 %	0,9 %	-0,3 %	
Sept	3,48	3,50	3,55	3,55	3,52	3,53	3,53	0,7 %	1,4 %	0,0 %	-0,8 %	0,3 %	0,0 %	
Okt	3,50	3,52	3,55	3,52	3,51	3,59	3,55	0,7 %	0,9 %	-0,8 %	-0,3 %	2,3 %	-1,1 %	
Nov	3,47	3,48	3,53	3,53	3,49	3,56	3,53	0,3 %	1,4 %	0,0 %	-1,1 %	2,0 %	-0,8 %	
Des	3,46	3,44	3,50	3,56	3,50	3,55	3,53	-0,6 %	1,7 %	1,7 %	-1,7 %	1,4 %	-0,6 %	
Gj.snitt	3,40	3,45	3,46	3,51	3,50	3,49	3,51	1,4 %	0,2 %	1,3 %	-0,4 %	-0,1 %	0,7 %	

Proteinprosenten var på 3,59 % i oktober, og dette er 2,3 % høgere enn i oktober i fjor. Prognosa for proteinprosent er heva for november og desember i forhold til førre prognose. Med eit avvik på +/- 1 % vil prognosa for proteinprosenten ligge mellom 3,49 og 3,50. Talet for gjennomsnittleg proteinprosent for året er vekta mot månadsleveransen i tabellen.

Prognosa for proteinprosenten i 2024 er berekna som gjennomsnitt av siste to åra, med justeringar for nivået i haust. Gjennomsnitt for året er berekna til 3,51 %.

November 2023

Vedlegg

Kvoter og kvotefylling

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ant. eigedomar	12 840	12 574	12 078	11 574	11 474	11 416	
Ant. foretak	8 146	7 831	7 424	6 999	6 833	6 629	
Aktiv grunnkvote, mill. ltr	1 632	1 627	1 618	1 583	1 583	1 583	1 583
Forholdstall	-2/-1/+4 %	-2 %	-4/+1/+5 %	7 %	-1 %	-1 %	+2 %
Disponibel kvote, mill. ltr	1 696	1 594	1 698	1 692	1 567	1 567	1 614
Snitt disp. kvote, ltr	208 230	203 560	228 767	241 764	229 282	226 975	
Produksjon, mill. ltr	1 520	1 481	1 497	1 526	1 448	1 386	1 423
Kvotefylling	89.6 %	92.9 %	88.1 %	90.2 %	92.4 %	88.4 %	88.2 %

Kilde: Landbruksdirektoratet

I 2022 var det 110 produsentar som selde 12,6 mill. liter. 40 prosent var sal til staten til ein pris på 4 kr/ltr. I 2021 var det 108 produsentar og 10 mill. liter.

I 2022 var det 2 192 søkarar som søkte om å kjøpe i overkant av 5 mill. liter som var selt til staten. Totalt for heile landet vart det søkt om å kjøpe 245 mill. ltr. I 2021 var det tilsvarande 3 041 produsentar.

I 2023 er forholdstalet 0,99. Det er ingen endring i grunnkvota frå 2022.

Utvikling i kutsal (mjølkekyr og ammekyr)

	1 000 stk per 1. januar, per 1.mars frå 2018							Endring frå føregåande år					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mjølkekyr	221.2	218.6	215.0	207.7	213.1	210.9	203.3	-1.2 %	-1.6 %	-3.4 %	2.6 %	-1.0 %	-3.6 %
Ammekyr	83.0	91.1	92.4	98.2	104.8	108.4	109.3	9.8 %	1.4 %	6.3 %	6.7 %	3.4 %	0.8 %
Kyr totalt	304.2	309.7	307.4	305.9	317.9	319.3	312.6	1.8 %	-0.7 %	-0.5 %	3.9 %	0.4 %	-2.1 %

Kilde Landbruksdirektoratet, Statistikk frå søknad om produksjonstillegg

Tal frå Landbruksdirektoratet viser ein kraftig auke i mjølkekyr per 1. mars 2021 på om lag 5 400 dyr frå året før, ein auke på på 2,6 %. Tal per 1. mars 2022 viser ein nedgang på i overkant av 2 000 dyr (-1,0 %), og vidare ein kraftig nedgang på 7 600 dyr (-3,6 %) per 1.mars 2023. Talet på ammekyr har auka dei siste åra. I 2022 og 2023 er auken på 3,4- og 0,8 % (3 600- og 900 dyr).

Kalvingar (mjølkekyr)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring frå forrige år			
								2021	2022	2023	2024
Jan	17 706	18 093	17 046	17 260	17 128	16 135	15 745	1.3 %	-0.8 %	-5.8 %	-2.4 %
Febr	15 520	15 403	15 092	15 121	14 705	14 356	14 131	0.2 %	-2.7 %	-2.4 %	-1.6 %
Mars	15 035	14 700	14 112	13 685	13 764	13 435	13 309	-3.0 %	0.6 %	-2.4 %	-0.9 %
Apr	13 051	12 677	12 279	12 515	12 130	11 970	12 014	1.9 %	-3.1 %	-1.3 %	0.4 %
Mai	12 808	12 645	11 993	12 631	12 632	12 231	12 339	5.3 %	0.0 %	-3.2 %	0.9 %
Jun	12 898	12 904	12 432	12 940	12 856	12 420	12 230	4.1 %	-0.6 %	-3.5 %	-1.5 %
Jul	16 932	16 876	16 276	16 556	16 332	15 558	14 919	1.7 %	-1.4 %	-4.7 %	-4.1 %
Aug	21 597	20 978	20 133	20 077	19 749	18 784	18 391	-0.3 %	-1.6 %	-4.9 %	-2.1 %
Sept	28 544	28 093	26 756	26 207	25 785	24 210	23 974	-2.1 %	-1.6 %	-6.1 %	-1.0 %
Okt	25 886	25 486	24 161	23 673	23 285	22 240	22 140	-2.0 %	-1.6 %	-4.5 %	-0.4 %
Nov	20 067	19 684	19 340	18 742	18 143	17 520	17 508	-3.1 %	-3.2 %	-3.5 %	-0.1 %
Des	19 312	19 143	18 653	18 608	17 470	16 963	17 023	-0.2 %	-6.1 %	-2.9 %	0.4 %
Sum	219 355	216 682	208 274	208 013	203 994	195 822	193 724	-0.1 %	-1.9 %	-4.0 %	-1.1 %

Prognosa for delar av 2023 byggjer på opplysningar om insemineringsdata for 2022. Det er venta ein nedgang i tal kalvingar i 2023 på 4,0 % og i 2024 på 1,1 %.

Kuslaktning

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring frå forrige år					
								2019	2020	2021	2022	2023	2024
Jan	7 729	10 019	8 003	7 053	8 201	7 575	7 575	29.6 %	-20.1 %	-11.9 %	16.3 %	-7.6 %	0.0 %
Febr	5 528	5 964	5 487	5 207	6 043	5 264	5 001	7.9 %	-8.0 %	-5.1 %	16.1 %	-12.9 %	-5.0 %
Mars	6 069	7 309	6 693	5 604	7 364	6 433	6 111	20.4 %	-8.4 %	-16.3 %	31.4 %	-12.6 %	-5.0 %
Apr	6 621	5 687	4 562	4 848	4 552	4 647	4 415	-14.1 %	-19.8 %	6.3 %	-6.1 %	2.1 %	-5.0 %
Mai	6 634	6 864	4 538	4 978	5 603	5 294	5 029	3.5 %	-33.9 %	9.7 %	12.6 %	-5.5 %	-5.0 %
Jun	6 671	6 861	4 493	5 557	5 688	4 996	4 746	2.8 %	-34.5 %	23.7 %	2.4 %	-12.2 %	-5.0 %
Juli	6 023	5 504	3 869	4 346	4 549	3 815	3 624	-8.6 %	-29.7 %	12.3 %	4.7 %	-16.1 %	-5.0 %
Aug	6 641	6 451	5 311	6 513	6 772	5 264	5 001	-2.9 %	-17.7 %	22.6 %	4.0 %	-22.3 %	-5.0 %
Sept	6 025	7 128	6 612	7 572	7 184	5 292	5 027	18.3 %	-7.2 %	14.5 %	-5.1 %	-26.3 %	-5.0 %
Okt	10 094	11 097	8 991	9 960	9 985	8 987	8 537	9.9 %	-19.0 %	10.8 %	0.3 %	-10.0 %	-5.0 %
Nov	7 794	7 950	7 818	8 357	8 881	7 993	7 593	2.0 %	-1.7 %	6.9 %	6.3 %	-10.0 %	-5.0 %
Des	6 794	6 617	7 309	6 202	6 250	5 489	5 215	-2.6 %	10.5 %	-15.1 %	0.8 %	-12.2 %	-5.0 %
Sum	82 623	87 451	73 686	76 197	81 072	71 049	67 875	5.8 %	-15.7 %	3.4 %	6.4 %	-12.4 %	-4.5 %

Slaktedata for mjølkekyr er henta frå månadsstatistikkar frå kukontrollen. Prognosa er basert på slakta kyr førre år. I 2023 er det venta redusert slaktning med 12,4 % og i 2024 med 4,5 %.

Mjølkekyr

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring frå forrige år			
								2021	2022	2023	2024
Jan	218 164	217 704	208 236	212 225	212 527	204 210	204 371	1.9 %	0.1 %	-3.9 %	0.1 %
Febr	217 441	214 465	206 892	212 020	210 959	202 788	203 469	2.5 %	-0.5 %	-3.9 %	0.3 %
Mars	218 601	215 054	207 690	213 134	210 901	203 276	204 800	2.6 %	-1.0 %	-3.6 %	0.7 %
Apr	218 734	213 471	206 609	213 042	208 821	201 966	204 022	3.1 %	-2.0 %	-3.3 %	1.0 %
Mai	216 487	211 781	206 205	212 313	208 005	200 973	203 537	3.0 %	-2.0 %	-3.4 %	1.3 %
Jun	213 739	208 436	205 444	211 190	205 997	199 124	202 246	2.8 %	-2.5 %	-3.3 %	1.6 %
Jul	211 044	205 012	204 810	209 528	203 923	197 580	201 157	2.3 %	-2.7 %	-3.1 %	1.8 %
Aug	211 224	205 122	206 979	211 207	205 059	199 141	202 940	2.0 %	-2.9 %	-2.9 %	1.9 %
Sept	213 358	206 621	209 498	212 388	205 598	200 791	204 965	1.4 %	-3.2 %	-2.3 %	2.1 %
Okt	218 995	210 540	213 473	215 076	208 250	204 692	209 300	0.8 %	-3.2 %	-1.7 %	2.3 %
Nov	218 334	208 855	213 331	213 723	206 789	204 276	208 881	0.2 %	-3.2 %	-1.2 %	2.3 %
Des	217 897	208 122	212 583	212 154	204 538	203 114	207 697	-0.2 %	-3.6 %	-0.7 %	2.3 %
Gj.snitt	216 168	210 432	208 479	212 333	207 614	201 828	204 782	1.8 %	-2.2 %	-2.8 %	1.5 %

Siste tal på mjølkekyr er med basis i telledato per 1. oktober 2023. Tabellen viser forventa tal på mjølkekyr ved inngangen til kvar måned. I 2023 er det venta ein reduksjon i mjølkekyr på 2,8 % og i 2024 ein auke på 1,5 %.

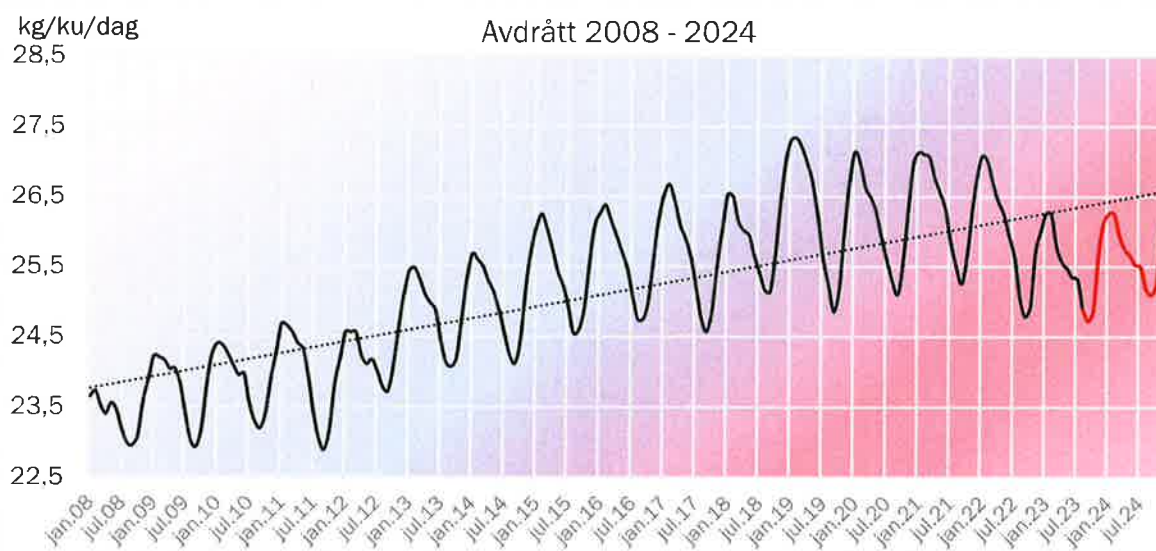

Avdrått

Gjennomsnittleg dagsavdrått i kukontrollen (kg mjølk per ku og dag)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Jan	26.53	27.31	27.14	27.13	27.08	26.26	26.26	0.0 %	-0.2 %	-3.0 %	0.0 %
Febr	26.50	27.33	26.96	27.10	26.99	26.25	26.25	0.5 %	-0.4 %	-2.7 %	0.0 %
Mars	26.14	27.19	26.61	27.06	26.68	25.78	25.93	1.7 %	-1.4 %	-3.4 %	0.6 %
Apr	26.02	26.97	26.48	26.76	26.42	25.57	25.75	1.1 %	-1.3 %	-3.2 %	0.7 %
Mai	25.95	26.68	26.25	26.55	26.24	25.48	25.66	1.1 %	-1.2 %	-2.9 %	0.7 %
Jun	25.65	26.20	25.88	26.31	25.92	25.35	25.53	1.7 %	-1.5 %	-2.2 %	0.7 %
Jul	25.42	25.62	25.58	25.83	25.64	25.32	25.50	1.0 %	-0.7 %	-1.2 %	0.7 %
Aug	25.17	25.24	25.28	25.50	25.07	24.89	25.19	0.9 %	-1.7 %	-0.7 %	1.2 %
Sept	25.14	24.86	25.11	25.26	24.79	24.73	25.10	0.6 %	-1.9 %	-0.2 %	1.5 %
Okt	25.66	25.15	25.56	25.61	24.92	24.89	25.26	0.2 %	-2.7 %	-0.1 %	1.5 %
Nov	26.45	26.02	26.33	26.27	25.71	25.71	26.10	-0.2 %	-2.1 %	0.0 %	1.5 %
Des	27.05	26.77	27.00	26.75	26.02	26.15	26.54	-0.9 %	-2.7 %	0.5 %	1.5 %
Gj.snitt	25.97	26.28	26.18	26.34	25.96	25.53	25.76	0.6 %	-1.5 %	-1.6 %	0.9 %

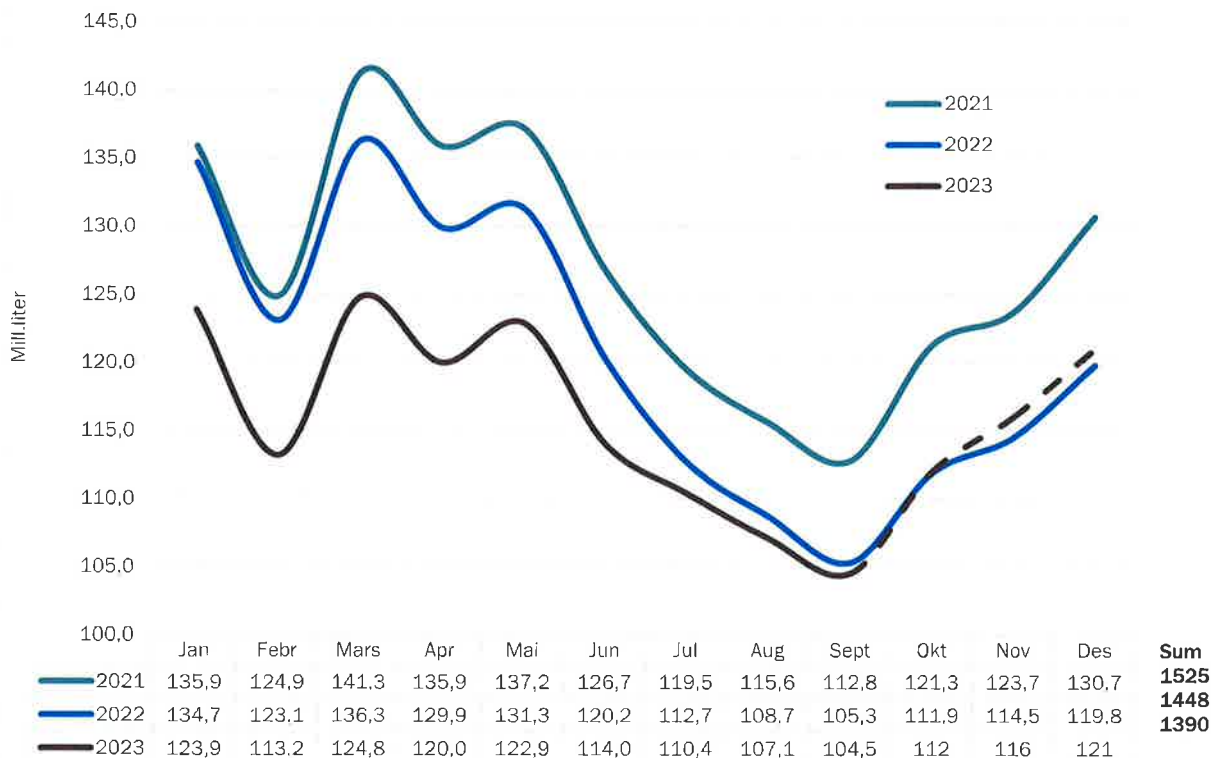
I prognosa er det forutsett ein reduksjon i avdrått på 1,6 % i 2023 og ein auke på 0,9 % i 2024.

November 2023

Landsprognose for leveranse av kumjøl

INNHALD

Prognose kumjøl	2
Prognoseendringar 2023	3
Prognose økologisk mjøl	4
Prognose feitt	5
Prognose protein	6
Vedlegg	
Kvoter og kvotefylling	7
Utvikling i kutsal	7
Kalving og slakting	8
Mjølkekyr	9
Avdrått	10

Alle raude tal i tabellane er prognosetal, medan faktiske tal er svarte. I grafane er prognosetala markert med stipla linjer og faktiske tal med heiltrekte linjer i ulike fargar for kvart år.

Prognose kumjølkl

Forh.tal	0.98	0.98 - >	0.98	0.96 - >	1.05	1.07	0.99	0.95 - >						
	Mill. liter							Endringar frå forrige år						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Jan	136.9	135.3	141.1	131.6	135.9	134.7	123.9	-1.2 %	4.3 %	-6.7 %	3.3 %	-0.9 %	-8.0 %	
Febr	125.4	123.9	128.0	123.8	124.9	123.1	113.2	-1.2 %	3.3 %	-3.3 %	0.9 %	-1.4 %	-8.0 %	
Mars	139.3	137.1	141.5	133.3	141.3	136.3	124.8	-1.6 %	3.2 %	-5.8 %	6.0 %	-3.5 %	-8.4 %	
Apr	134.4	133.3	136.5	129.9	135.9	129.9	120.0	-0.8 %	2.4 %	-4.8 %	4.6 %	-4.4 %	-7.6 %	
Mai	137.8	136.2	136.4	131.5	137.2	131.3	122.9	-1.2 %	0.1 %	-3.6 %	4.3 %	-4.3 %	-6.4 %	
Jun	122.9	122.3	120.2	122.5	126.7	120.2	114.0	-0.5 %	-1.7 %	1.9 %	3.4 %	-5.1 %	-5.2 %	
Jul	114.2	115.5	112.5	116.8	119.5	112.7	110.4	1.1 %	-2.6 %	3.8 %	2.3 %	-5.7 %	-2.0 %	
Aug	110.7	112.8	107.3	113.2	115.6	108.7	107.1	1.9 %	-4.9 %	5.5 %	2.1 %	-6.0 %	-1.5 %	
Sept	108.2	112.6	103.2	112.4	112.8	105.3	104.5	4.1 %	-8.3 %	8.9 %	0.4 %	-6.6 %	-0.8 %	
Okt	117.6	125.2	112.9	122.5	121.3	111.9	112	6.5 %	-9.8 %	8.5 %	-1.0 %	-7.7 %	0.1 %	
Nov	119.8	128.9	116.1	125.0	123.7	114.5	116	7.6 %	-9.9 %	7.7 %	-1.0 %	-7.4 %	1.3 %	
Des	127.6	137.3	124.8	134.4	130.7	119.8	121	7.6 %	-9.1 %	7.7 %	-2.8 %	-8.3 %	1.0 %	
Sum	1 494.9	1 520.4	1 480.5	1 496.9	1 525.5	1 448	1 390	1.7 %	-2.6 %	1.1 %	1.9 %	-5.1 %	-4.0 %	
Kv.fylling	93.3	89.6	92.9	88.1	90.1	92.4	88.7							

Leveransen i august og september var på respektive 107,1 og 104,5 mill. liter. Dette er 1,5- og 0,8 % mindre enn i tilsvarende måneder i fjor. Prognosa frå november 2022 var på 105- og 103 mill. liter, og det gir avvik på 1,7 og 0,3 %.

Forholdstalet for kvoter i 2023 vart auka frå 0,95 til 0,99 i juni. Prognosa vart difor justert opp i august, men er no satt ein del ned att. Det er venta eit totalt volum for året på 1 390 mill. liter mjølk. Dette vil gje ei kvotefylling på 88,7 %. Med eit avvik på +/- 1 % vil prognosa ligge mellom 1 386- og 1 393 mill. liter.

Føresetnad for prognosa i 2023:

- Etter auken i forholdstal i juni gikk leveransen mykje opp i juli. I august og september har produksjonen ikkje auka like mykje, og det er venta ein lågare leveranse utover hausten enn berekna i førre prognose.
- Både avdråtten og dyretalet er lågare enn forutsett i førre prognose, men det er venta at avdråtten vil bli høgare enn i fjor haust.
- Det er halde tilbake mjølkekyr frå slakt gjennom sommaren, og det er venta at dette vil fortsetje ut året.
- Førsituasjonen med svært varierende avlingar, og mykje vått fôr, er rekna som hovedgrunn til lågare respons enn venta. Våte beiter og tidlegare innsett er også faktorar som gjer at fôrbehovet vil vere høgare gjennom vinteren enn vanleg.
- Det er fortsatt høge kostnader og redusert handlingsrom i produksjonen, og det kan også redusere effekten av auka forholdstal. Kraftfôret blir rekna som dyrt og ein del ønsker ikkje å auke produksjonen.
- Frå 1.januar 2024 trer nye krav til oppstalling og beite i kraft. Det er usikkert korleis dette vil slå ut på produksjonen utover hausten. Det er meldt inn 324 som vil selje kvoten og eit volum på 27,8 mill.liter.

Prognose 2024

Foreløpig er det usikkert kva etterspørselen etter mjølk vil bli i 2024, men industrien har signalisert eit auka behov for mjølk neste år. Tilførselen av mjølk er påverka av grunnkvote og forholdstal. I påvente av avklaring av industrien sitt behov er det gjort overslag over kva volum ein forventar med ulike forholdstal. Det er tatt utgangspunkt i same grunnkvote og forholdstal som i år (0,99), og det er laga to alternativ med høgare forholdstal (1,01 og 1,02).

Ulike forholdstal og estimert mjølkevolum:

Forholdstal	0.99	1.01	1.02
Mjølkevolum, mill.liter	1410	1425	1432
Grunnkvote, mill.liter	1583	1583	1583
Disponibel kvote, mill.liter	1567	1599	1613
Kvotefylling, %	90.0	89.1	88.8

Med same forholdstal som i år (0,99) viser estimata at produksjonen vil auke med 20 mill. liter, og det vil gi ei kvotefylling på 90,0 %. Eit forholdstal på 1,01 og ei kvotefylling på 89,1 % vil gi 1425 mill. liter mjølk, ein auke på 35 mill. liter frå 2023. Vidare auke til 1,02 i forholdstal og kvotefylling på 88,8 % vil gi ytterlegare 7 mill. liter, totalt 1432 mill. liter. Det er forutsett at kvotefyllinga vil auke med same forholdstal som i år. Dersom forholdstalet aukar er det stor usikkerheit om kva kvotefyllinga vil verte. Det er difor stor usikkerheit ved estimata i tabellen over. Endeleg forholdstal blir avgjort av Landbruks- og matdepartementet etter drøftingar med Norges Bondelag og Norsk bonde og Småbrukarlag i månadsskifte november/desember.

Prognoseendringar 2023, mill. liter

	Prognosetidspunkt						Leveranse	Avvik *		Rullerande avvik**	
	nov.22	feb.23	apr.23	jun.23	aug.23	okt.23		ltr	%	ltr	%
jan.23	125						123.9	-1.1	-0.9 %	-0.7	-0.19
feb.23	114	113					113.2	-0.8	-0.7 %	-1.0	-0.28
mar.23	127	125					124.8	-2.2	-1.7 %	-1.0	-0.28
apr.23	122	121	120				120.0	-2.0	-1.6 %	0.1	0.03
mai.23	125	124	123				122.9	-2.1	-1.7 %	-0.3	-0.08
jun.23	115	115	114	112			114.0	-1.0	-0.9 %	-1.1	-0.31
jul.23	109	109	109	107			110.4	1.4	1.3 %	5.3	1.55
aug.23	105	105	105	104	107		107.1	2.1	2.0 %	5.5	1.69
sep.23	103	103	103	103	107		104.5	1.5	1.5 %	1.0	0.31
okt.23	110	110	110	110	116	112					
nov.23	112	112	112	112	118	116					
des.23	118	118	118	118	124	121					
Per sept.	1 045						1 040.8	-4.2	-0.4 %	1.8	0.17 %
Året 2023	1 385	1 379	1 376	1 371	1 401	1 390	* Avvik er diff. mellom levert og prognose per nov. 2022		**Siste 3 mnd, diff. mellom levert og prognose og totalt		

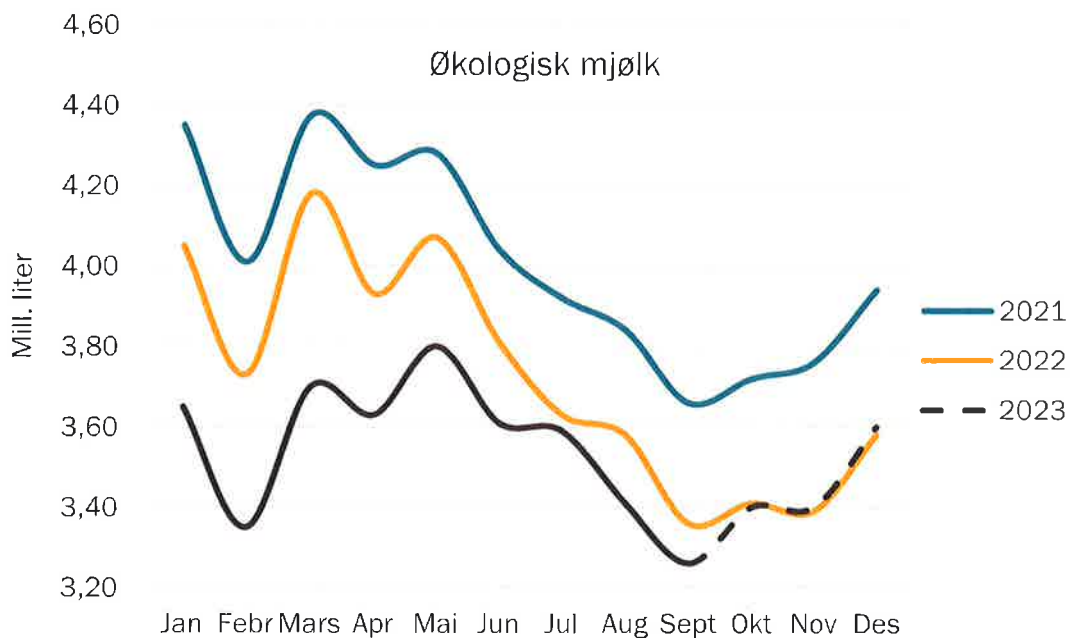
Hittil i år er det levert 4,2 mill. liter under prognosa før starten på året, ein reduksjon på 0,4 %.

Prognose-tidspunkt	Mill. ltr	Endringar	Årsak til endring	Kommentar
nov.22	1 385			Masterprognose 2023
feb.23	1 379		Lågare dyretal og lågare avdrått	
apr.23	1 376		Lågare avdrått	
jun.23	1 371		Lågare dyretal og lågare avdrått	
aug.23	1 401		Endring i forholdstal	
okt.23	1 390		Lågare avdrått og lågare dyretal	

Prognose økologisk mjølk

	Mill. liter							Endring frå forrige år					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jan	4.53	4.38	4.57	4.36	4.35	4.05	3.65	-3.2 %	4.3 %	-4.6 %	-0.2 %	-6.9 %	-9.9 %
Febr	4.11	3.98	4.11	4.09	4.01	3.73	3.35	-3.1 %	3.3 %	-0.5 %	-2.0 %	-7.0 %	-10.2 %
Mars	4.50	4.38	4.50	4.47	4.38	4.18	3.70	-2.8 %	2.7 %	-0.7 %	-2.1 %	-4.5 %	-11.5 %
Apr	4.41	4.30	4.38	4.26	4.25	3.93	3.63	-2.5 %	1.9 %	-2.7 %	-0.2 %	-7.5 %	-7.6 %
Mai	4.60	4.53	4.44	4.29	4.28	4.07	3.80	-1.5 %	-2.0 %	-3.4 %	-0.2 %	-4.9 %	-6.6 %
Jun	4.27	4.19	4.09	4.22	4.04	3.81	3.61	-1.9 %	-2.4 %	3.2 %	-4.3 %	-5.7 %	-5.2 %
Jul	4.10	4.18	4.04	4.04	3.92	3.63	3.59	2.0 %	-3.3 %	0.0 %	-3.0 %	-7.4 %	-1.1 %
Aug	4.08	3.92	3.88	3.96	3.84	3.58	3.41	-3.9 %	-1.0 %	2.1 %	-3.0 %	-6.8 %	-4.7 %
Sept	3.76	3.80	3.62	3.80	3.66	3.36	3.26	1.1 %	-4.7 %	5.0 %	-3.7 %	-8.2 %	-3.0 %
Okt	3.91	4.02	3.67	3.92	3.72	3.41	3.4	2.8 %	-8.7 %	6.8 %	-5.1 %	-8.3 %	-0.3 %
Nov	3.86	4.07	3.66	3.98	3.76	3.39	3.4	5.5 %	-10.1 %	8.7 %	-5.5 %	-9.8 %	0.3 %
Des	4.09	4.38	4.13	4.3	3.94	3.58	3.6	7.1 %	-5.7 %	3.9 %	-8.2 %	-9.1 %	0.6 %
Sum	50.2	50.1	49.1	49.7	48.1	44.7	42.4	-0.2 %	-2.1 %	1.2 %	-3.1 %	-7.1 %	-5.2 %
Akk.sept.	38.35	37.66	37.63	37.49	36.73	34.34	32.00	-1.8 %	-0.1 %	-0.4 %	-2.0 %	-6.5 %	-6.8 %

Leveransen av økologisk mjølk i august og september gjekk ned med respektive 170 000 og 100 000 liter (-4,7 og -3,0 %) i forhold til tilsvarende månader i fjor. Forholdstalet i 2023 er heva til 0,99 også for økologisk produksjon. Prognosa for økologisk mjølk er ikkje endra for resten av året. Prognosa er berekna til 42,4 mill. liter i sum for året.

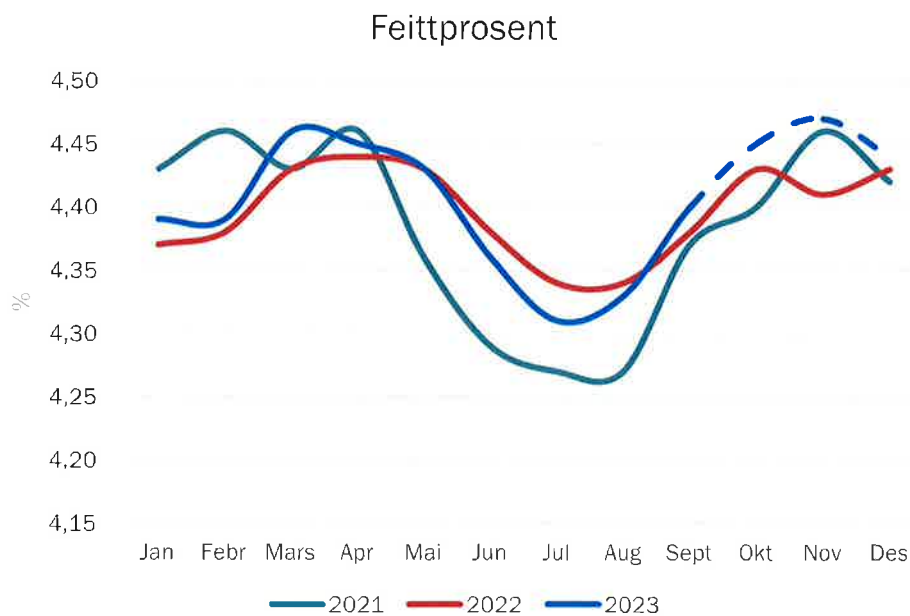
Oktober 2023

Prognose feittprosent

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Endringar frå forrige år					
								2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jan	4.24	4.24	4.36	4.34	4.43	4.37	4.39	0.0 %	2.8 %	-0.5 %	2.1 %	-1.4 %	0.5 %
Febr	4.26	4.27	4.37	4.31	4.46	4.38	4.39	0.2 %	2.3 %	-1.4 %	3.5 %	-1.8 %	0.2 %
Mars	4.29	4.34	4.37	4.38	4.43	4.43	4.46	1.2 %	0.7 %	0.2 %	1.1 %	0.0 %	0.7 %
Apr	4.29	4.30	4.38	4.39	4.46	4.44	4.45	0.2 %	1.9 %	0.2 %	1.6 %	-0.4 %	0.2 %
Mai	4.27	4.23	4.38	4.38	4.36	4.43	4.43	-0.9 %	3.5 %	0.0 %	-0.5 %	1.6 %	0.0 %
Jun	4.22	4.20	4.36	4.31	4.29	4.38	4.36	-0.5 %	3.8 %	-1.1 %	-0.5 %	2.1 %	-0.5 %
Jul	4.22	4.18	4.26	4.31	4.27	4.34	4.31	-0.9 %	1.9 %	1.2 %	-0.9 %	1.6 %	-0.7 %
Aug	4.19	4.24	4.20	4.31	4.27	4.34	4.33	1.2 %	-0.9 %	2.6 %	-0.9 %	1.6 %	-0.2 %
Sept	4.24	4.33	4.31	4.39	4.37	4.38	4.40	2.1 %	-0.5 %	1.9 %	-0.5 %	0.2 %	0.5 %
Okt	4.27	4.40	4.41	4.43	4.40	4.43	4.45	3.0 %	0.2 %	0.5 %	-0.7 %	0.7 %	0.5 %
Nov	4.28	4.39	4.44	4.43	4.46	4.41	4.47	2.6 %	1.1 %	-0.2 %	0.7 %	-1.1 %	1.4 %
Des	4.26	4.37	4.39	4.38	4.42	4.43	4.44	2.6 %	0.5 %	-0.2 %	0.9 %	0.2 %	0.2 %
Gj.snitt	4.25	4.29	4.36	4.36	4.39	4.40	4.41	0.9 %	1.5 %	0.2 %	0.5 %	0.2 %	0.2 %

Feittprosenten i august og september var på respektive 4,33 og 4,40 %. For august er dette 0,2 % lågare og for september 0,5 % høgre enn tilsvarande månader i fjor.

For 2023 er prognosa for feittprosent berekna som gjennomsnitt av siste to år, men med korrigering for venta nivå for inneverande førsesong. Prognosa for feittprosent er ikkje endra sidan førre prognose. Feittprosenten er berekna til 4,41 % i gjennomsnitt for året. Med eit avvik på +/- 1 % vil dette gi eit intervall på 4,40 til 4,42 %.

Oktober 2023

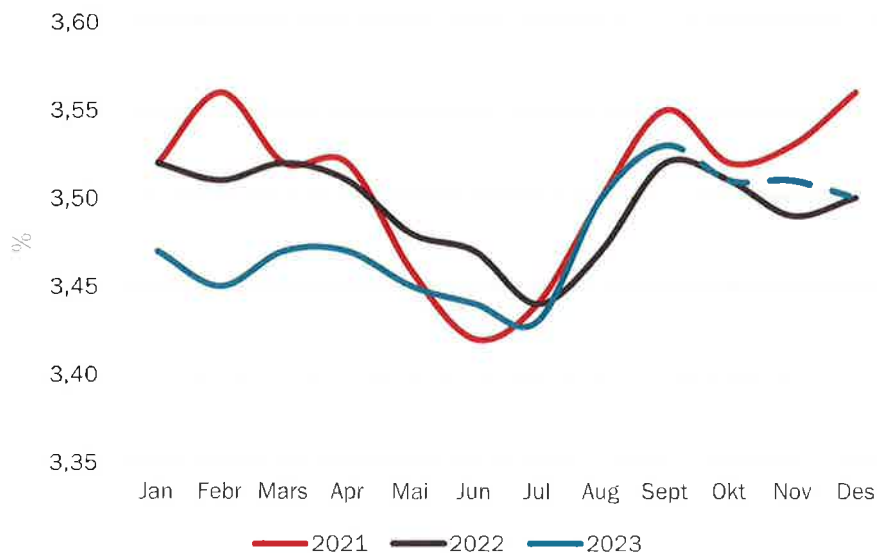
Prognose proteinprosent

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Endringer frå forrige år					
								2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jan	3.38	3.37	3.44	3.42	3.52	3.52	3.47	-0.3 %	2.1 %	-0.5 %	2.8 %	0.0 %	-1.4 %
Febr	3.39	3.39	3.44	3.40	3.56	3.51	3.45	0.0 %	1.5 %	-1.2 %	4.7 %	-1.4 %	-1.7 %
Mars	3.40	3.42	3.44	3.43	3.52	3.52	3.47	0.6 %	0.6 %	-0.3 %	2.6 %	0.0 %	-1.4 %
Apr	3.42	3.35	3.44	3.44	3.52	3.51	3.47	-2.0 %	2.7 %	0.0 %	2.3 %	-0.3 %	-1.1 %
Mai	3.40	3.34	3.44	3.44	3.46	3.48	3.45	-1.8 %	3.0 %	0.0 %	0.6 %	0.6 %	-0.9 %
Jun	3.40	3.33	3.43	3.40	3.42	3.47	3.44	-2.1 %	3.0 %	-0.9 %	0.6 %	1.5 %	-0.9 %
Jul	3.37	3.35	3.44	3.42	3.44	3.44	3.43	-0.6 %	2.7 %	-0.6 %	0.6 %	0.0 %	-0.3 %
Aug	3.39	3.40	3.45	3.47	3.50	3.47	3.50	0.3 %	1.5 %	0.6 %	0.9 %	-0.9 %	0.9 %
Sept	3.43	3.48	3.50	3.55	3.55	3.52	3.53	1.3 %	0.7 %	1.4 %	0.0 %	-0.8 %	0.3 %
Okt	3.42	3.50	3.52	3.55	3.52	3.51	3.51	2.3 %	0.7 %	0.9 %	-0.8 %	-0.3 %	0.0 %
Nov	3.41	3.47	3.48	3.53	3.53	3.49	3.51	1.8 %	0.3 %	1.4 %	0.0 %	-1.1 %	0.6 %
Des	3.39	3.46	3.44	3.50	3.56	3.50	3.50	2.1 %	-0.6 %	1.7 %	1.7 %	-1.7 %	0.0 %
Gj.snitt	3.40	3.40	3.45	3.46	3.51	3.50	3.48	0.1 %	1.4 %	0.2 %	1.3 %	-0.4 %	-0.5 %

Proteinprosenten var på respektive 3,50 og 3,53 % i august og september. Dette er 0,9- og 0,3 % høgre enn for tilsvarende månader i fjor. Prognosa for proteinprosent er ikkje endra sidan førre prognose.

Prognosa for proteinprosenten i 2023 er berekna som gjennomsnitt av siste to åra, og gir no 3,48 % i gjennomsnitt for året. Med eit avvik på +/- 1 % vil prognosa for proteinprosenten ligge mellom 3,47 til 3,49. Talet for gjennomsnittleg proteinprosent for året er vekta mot månadsleveransen i tabellen.

Proteinprosent

Oktober 2023

Vedlegg

Kvoter og kvotefylling

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ant. eigedomar	13 040	12 840	12 574	12 078	11 574	11 474	11 416
Ant. foretak	8 581	8 146	7 831	7 424	6 999	6 833	6 629
Aktiv grunnkvote, mill. ltr	1 635	1 632	1 627	1 618	1 583	1 583	1 583
Forholdstall	-2 %	-2/-1/+4 %	-2 %	-4/+1/+5 %	7 %	-1 %	-1 %
Disponibel kvote, mill. ltr	1 603	1 696	1 594	1 698	1 692	1 567	1 567
Snitt disp. kvote, ltr	186 775	208 230	203 560	228 767	241 764	229 282	226 975
Produksjon, mill. ltr	1 495	1 520	1 481	1 497	1 526	1 448	1 390
Kvotefylling	93.3 %	89.6 %	92.9 %	88.1 %	90.2 %	92.4 %	88.7 %

Kilde: Landbruksdirektoratet

I 2022 var det 110 produsentar som selde 12,6 mill. liter. 40 prosent var sal til staten til ein pris på 4 kr/ltr. I 2021 var det 108 produsentar og 10 mill. liter.

I 2022 var det 2 192 søkarar som søkte om å kjøpe i overkant av 5 mill. liter som var selt til staten. Totalt for heile landet vart det søkt om å kjøpe 245 mill. liter. I 2021 var det tilsvarende 3 041 produsentar.

I 2023 er forholdstalet 0,99. Det er ingen endring i grunnkvota frå 2022.

Utvikling i kutsal (mjølkekyr og ammekyr)

	1 000 stk per 1. januar, per 1.mars frå 2018							Endring frå føregåande år					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mjølkekyr	221.2	218.6	215.0	207.7	213.1	210.9	203.3	-1.2 %	-1.6 %	-3.4 %	2.6 %	-1.0 %	-3.6 %
Ammekyr	83.0	91.1	92.4	98.2	104.8	108.4	109.3	9.8 %	1.4 %	6.3 %	6.7 %	3.4 %	0.8 %
Kyr totalt	304.2	309.7	307.4	305.9	317.9	319.3	312.6	1.8 %	-0.7 %	-0.5 %	3.9 %	0.4 %	-2.1 %

Kilde Landbruksdirektoratet, Statistikk frå søknad om produksjonstillegg

Tal frå Landbruksdirektoratet viser ein auke i mjølkekyr per 1. mars 2021 på om lag 5 400 dyr frå året før, ein auke på på 2,6 %. Tal per 1. mars 2022 viser ein nedgang på i overkant av 2 000 dyr (-1,0 %), og vidare ein kraftig nedgang på 7 600 dyr (-3,6 %) per 1.mars 2023. Talet på ammekyr har auka dei siste åra. I 2022 og 2023 er auken på 3,4- og 0,8 % (3 600- og 900 dyr).

Kalvingar (mjølkekyr)

								Endring frå forrige år					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jan	18 226	17 706	18 093	17 046	17 260	17 128	16 135	-2.9 %	2.2 %	-5.8 %	1.3 %	-0.8 %	-5.8 %
Febr	15 676	15 520	15 403	15 092	15 121	14 705	14 356	-1.0 %	-0.8 %	-2.0 %	0.2 %	-2.7 %	-2.4 %
Mars	15 078	15 035	14 700	14 112	13 685	13 764	13 435	-0.3 %	-2.2 %	-4.0 %	-3.0 %	0.6 %	-2.4 %
Apr	13 271	13 051	12 677	12 279	12 515	12 130	11 970	-1.7 %	-2.9 %	-3.1 %	1.9 %	-3.1 %	-1.3 %
Mai	12 942	12 808	12 645	11 993	12 631	12 632	12 231	-1.0 %	-1.3 %	-5.2 %	5.3 %	0.0 %	-3.2 %
Jun	13 041	12 898	12 904	12 432	12 940	12 866	12 420	-1.1 %	0.0 %	-3.7 %	4.1 %	-0.6 %	-3.5 %
Jul	17 396	16 932	16 876	16 276	16 556	16 332	15 558	-2.7 %	-0.3 %	-3.6 %	1.7 %	-1.4 %	-4.7 %
Aug	22 115	21 597	20 978	20 133	20 077	19 749	18 794	-2.3 %	-2.9 %	-4.0 %	-0.3 %	-1.6 %	-4.9 %
Sept	29 104	28 544	28 093	26 756	26 207	25 785	24 210	-1.9 %	-1.6 %	-4.8 %	-2.1 %	-1.6 %	-6.1 %
Okt	26 261	25 886	25 486	24 161	23 673	23 285	22 240	-1.4 %	-1.5 %	-5.2 %	-2.0 %	-1.6 %	-4.5 %
Nov	20 545	20 067	19 684	19 340	18 742	18 148	17 520	-2.3 %	-1.9 %	-1.8 %	-3.1 %	-3.2 %	-3.5 %
Des	20 110	19 312	19 143	18 653	18 608	17 470	16 963	-4.0 %	-0.9 %	-2.6 %	-0.2 %	-6.1 %	-2.9 %
Sum	223 765	219 355	216 682	208 274	208 013	203 994	195 822	-2.0 %	-1.2 %	-3.9 %	-0.1 %	-1.9 %	-4.0 %

Prognosa for delar av 2023 byggjer på opplysningar om insemineringsdata for 2022. Det er venta ein nedgang i tal kalvingar i 2023 på 4,0 %.

Kuslaktning

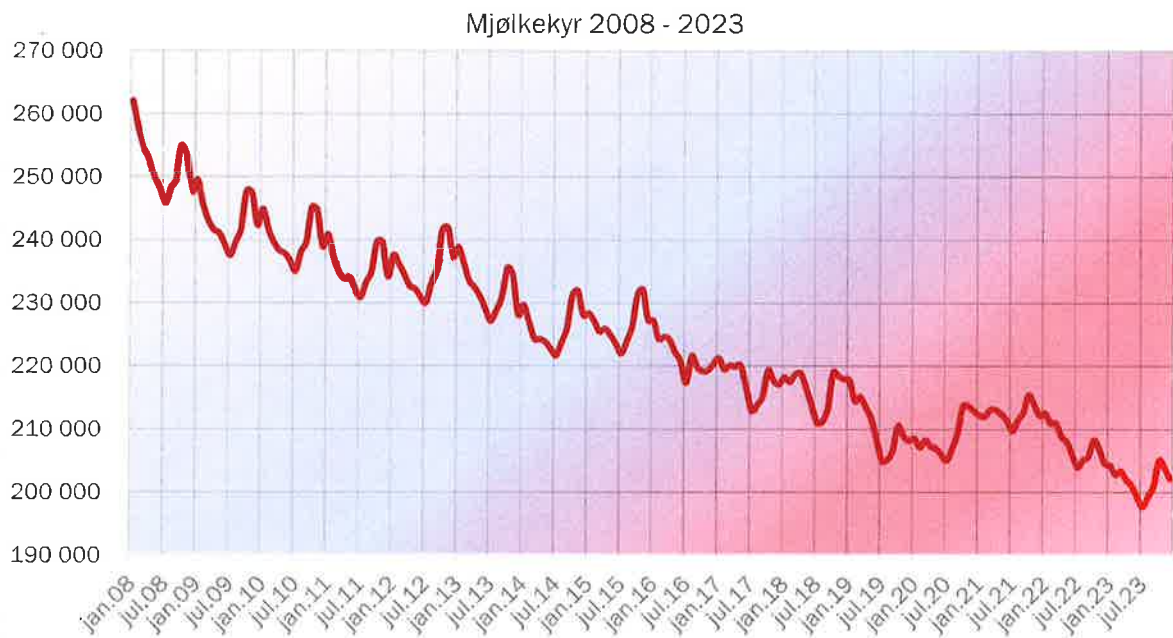
								Endring frå forrige år					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jan	9 718	7 729	10 019	8 003	7 053	8 201	7 575	-20.5 %	29.6 %	-20.1 %	-11.9 %	16.3 %	-7.6 %
Febr	6 451	5 528	5 964	5 487	5 207	6 043	5 264	-14.3 %	7.9 %	-8.0 %	-5.1 %	16.1 %	-12.9 %
Mars	6 800	6 069	7 309	6 693	5 604	7 364	6 433	-10.8 %	20.4 %	-8.4 %	-16.3 %	31.4 %	-12.6 %
Apr	4 567	6 621	5 687	4 562	4 848	4 552	4 647	45.0 %	-14.1 %	-19.8 %	6.3 %	-6.1 %	2.1 %
Mai	7 128	6 634	6 864	4 538	4 978	5 603	5 294	-6.9 %	3.5 %	-33.9 %	9.7 %	12.6 %	-5.5 %
Jun	7 585	6 671	6 861	4 493	5 557	5 688	4 996	-12.1 %	2.8 %	-34.5 %	23.7 %	2.4 %	-12.2 %
Jul	5 374	6 023	5 504	3 869	4 346	4 549	3 815	12.1 %	-8.6 %	-29.7 %	12.3 %	4.7 %	-16.1 %
Aug	7 583	6 641	6 451	5 311	6 513	6 772	5 264	-12.4 %	-2.9 %	-17.7 %	22.6 %	4.0 %	-22.3 %
Sept	7 572	6 025	7 128	6 612	7 572	7 184	5 200	-20.4 %	18.3 %	-7.2 %	14.5 %	-5.1 %	-27.6 %
Okt	11 554	10 094	11 097	8 991	9 960	9 985	8 987	-12.6 %	9.9 %	-19.0 %	10.8 %	0.3 %	-10.0 %
Nov	8 467	7 794	7 950	7 818	8 357	8 881	7 993	-7.9 %	2.0 %	-1.7 %	6.9 %	6.3 %	-10.0 %
Des	6 350	6 794	6 617	7309	6 202	6 250	5 489	7.0 %	-2.6 %	10.5 %	-15.1 %	0.8 %	-12.2 %
Sum	89 149	82 623	87 451	73 686	76 197	81 072	70 957	-7.3 %	5.8 %	-15.7 %	3.4 %	6.4 %	-12.5 %

Slaktedata for mjølkekyr er henta frå månadsstatistikkar frå kukontrollen. Prognosa er basert på slakta kyr førre år. I 2023 er det venta redusert slaktning med 12,5 %.

Mjølkekyr

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Endring frå forrige år					
								2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jan	221 182	218 164	217 704	208 236	212 225	212 527	204 225	-1.4 %	-0.2 %	-4.3 %	1.9 %	0.1 %	-3.9 %
Febr	219 398	217 441	214 465	206 892	212 020	210 959	202 807	-0.9 %	-1.4 %	-3.5 %	2.5 %	-0.5 %	-3.9 %
Mars	220 094	218 601	215 054	207 690	213 134	210 901	203 300	-0.7 %	-1.6 %	-3.4 %	2.6 %	-1.0 %	-3.6 %
Apr	219 875	218 734	213 471	206 609	213 042	208 821	202 017	-0.5 %	-2.4 %	-3.2 %	3.1 %	-2.0 %	-3.3 %
Mai	220 141	216 487	211 781	206 205	212 313	208 005	201 052	-1.7 %	-2.2 %	-2.6 %	3.0 %	-2.0 %	-3.3 %
Jun	216 670	213 739	208 436	205 444	211 190	205 997	199 230	-1.4 %	-2.5 %	-1.4 %	2.8 %	-2.5 %	-3.3 %
Jul	212 965	211 044	205 012	204 810	209 528	203 923	197 713	-0.9 %	-2.9 %	-0.1 %	2.3 %	-2.7 %	-3.0 %
Aug	213 821	211 224	205 122	206 979	211 207	205 059	199 302	-1.2 %	-2.9 %	0.9 %	2.0 %	-2.9 %	-2.8 %
Sept	215 081	213 358	206 621	209 498	212 388	205 598	200 979	-0.8 %	-3.2 %	1.4 %	1.4 %	-3.2 %	-2.2 %
Okt	219 258	218 995	210 540	213 473	215 076	208 250	205 000	-0.1 %	-3.9 %	1.4 %	0.8 %	-3.2 %	-1.6 %
Nov	217 599	218 334	208 855	213 331	213 723	206 789	203 934	0.3 %	-4.3 %	2.1 %	0.2 %	-3.2 %	-1.4 %
Des	216 993	217 897	208 122	212 583	212 154	204 538	202 121	0.4 %	-4.5 %	2.1 %	-0.2 %	-3.6 %	-1.2 %
Gj.snitt	217 756	216 168	210 432	208 479	212 333	207 614	201 807	-0.7 %	-2.7 %	-0.9 %	1.8 %	-2.2 %	-2.8 %

Siste tal på mjølkekyr er med basis i telledato per 1. mars 2023. Tabellen viser forventta tal på mjølkekyr ved inngangen til kvar måned. I 2023 er det venta ein reduksjon i mjølkekyr på 2,8 %.

Avdrått

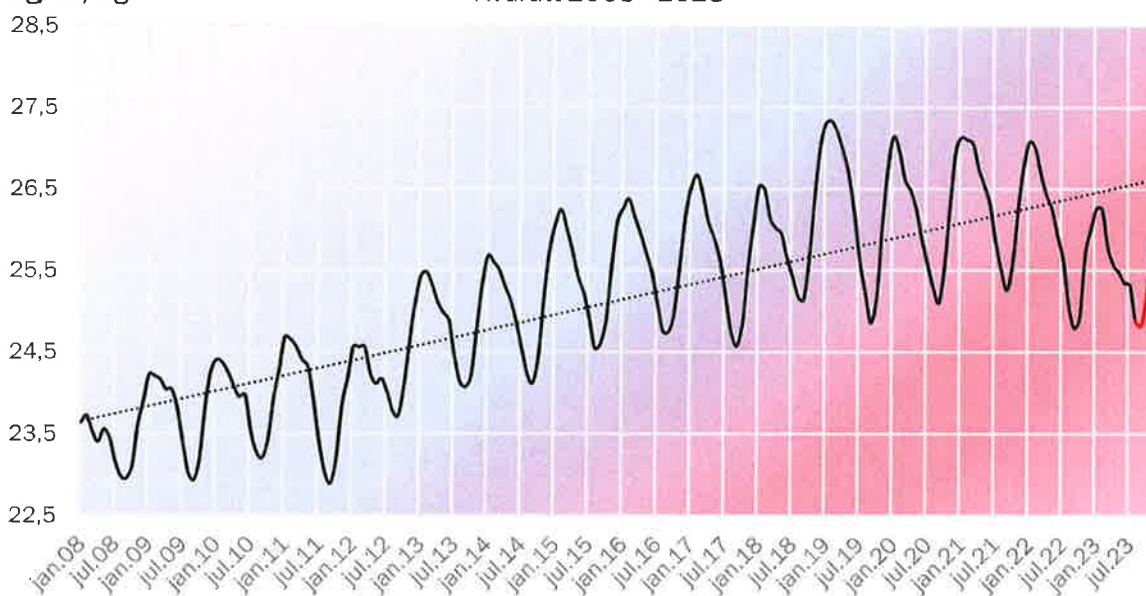
Gjennomsnittleg dagsavdrått i kukontrollen (kg mjølk per ku og dag)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Endring frå forrige år					
								2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jan	26.53	26.53	27.31	27.14	27.13	27.08	26.26	0.0 %	2.9 %	-0.6 %	0.0 %	-0.2 %	-3.0 %
Febr	26.67	26.50	27.33	26.96	27.10	26.99	26.25	-0.6 %	3.1 %	-1.4 %	0.5 %	-0.4 %	-2.7 %
Mars	26.42	26.14	27.19	26.61	27.06	26.68	25.78	-1.1 %	4.0 %	-2.1 %	1.7 %	-1.4 %	-3.4 %
Apr	26.09	26.02	26.97	26.48	26.76	26.42	25.57	-0.3 %	3.7 %	-1.8 %	1.1 %	-1.3 %	-3.2 %
Mai	25.90	25.95	26.68	26.25	26.55	26.24	25.48	0.2 %	2.8 %	-1.6 %	1.1 %	-1.2 %	-2.9 %
Jun	25.63	25.65	26.20	25.88	26.31	25.92	25.35	0.1 %	2.1 %	-1.2 %	1.7 %	-1.5 %	-2.2 %
Jul	25.22	25.42	25.62	25.58	25.83	25.64	25.32	0.8 %	0.8 %	-0.2 %	1.0 %	-0.7 %	-1.2 %
Aug	24.76	25.17	25.24	25.28	25.50	25.07	24.89	1.7 %	0.3 %	0.2 %	0.9 %	-1.7 %	-0.7 %
Sept	24.57	25.14	24.86	25.11	25.26	24.79	24.82	2.3 %	-1.1 %	1.0 %	0.6 %	-1.9 %	0.1 %
Okt	24.84	25.66	25.15	25.56	25.61	24.92	25.17	3.3 %	-2.0 %	1.6 %	0.2 %	-2.7 %	1.0 %
Nov	25.52	26.45	26.02	26.33	26.27	25.71	25.97	3.6 %	-1.6 %	1.2 %	-0.2 %	-2.1 %	1.0 %
Des	26.07	27.05	26.77	27.00	26.75	26.02	26.28	3.8 %	-1.0 %	0.9 %	-0.9 %	-2.7 %	1.0 %
Gj.snitt	25.69	25.97	26.28	26.18	26.34	25.96	25.59	1.1 %	1.2 %	-0.4 %	0.6 %	-1.5 %	-1.4 %

I prognosa er det forutsett ein reduksjon i avdrått på 1,4 % i 2023.

kg/ku/dg

Avdrått 2008 - 2023

Oktober 2023

Til: Landbruks- og matdepartementet
Fra: Landbruksdirektoratet
Dato: 20.11.2023
Vår referanse: 23/63495
Kopi til: Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Tine SA, Anders Huus, Anton Langeland, Johnny Ødegård, Maria Finne Krekling

Innspill til kvotedrøftinger for kumelk 2024

1. Innledning

Landbruksdirektoratet viser til brev fra Landbruks- og matdepartementet datert 2. november 2023 om kvotedrøftingene for kumelkkvotene i 2024. Møtet vil bli avholdt 27. november 2023. I brevet står det blant annet at:

Landbruksdirektoratet innkalles også til møtet. Departementet ber direktoratet om å utarbeide analyser av tall fra kvoteordningen om blant annet kvotestørrelse og kvoteoppfylingsgrad, samt fra PU-ordningen om bruken av melk.

I dette notatet går vi først gjennom forholdstall og kumelkkvotene for 2023. Deretter gjennomgår vi resultatene av årets omsetningsrunde. Videre går vi gjennom overproduksjon, kvoteoppfylingsgrad og effekt av forholdstall. Til slutt ser vi på bruken av kumelk i prisutjevningsordningen for melk.

2. Kumelkkvoter i 2023

2.1 Økning av forholdstall i 2023

Forholdstallet for disponibel kvote i 2023 har blitt endret én gang i løpet av året på grunn av lavere leveranser enn prognosert, blant annet som følge av kvotetilpasning høsten og vinteren 2022, en utfordrende førsituasjon på grunn av tørke og svært vått vær, i tillegg til et økende prisnivå på innsatsfaktorer. Forholdstallet for disponibel kvote 2023 ble fastsatt til 0,95 i de ordinære kvotedrøftingene i november 2022. I ekstraordinære kvotedrøftinger 22. juni 2023 ble forholdstallet hevet til 0,99.

2.2 Kumelkprodusenter

I 2023 er det beregnet disponibel kvote for 6 623 foretak (per oktober 2023). Dette er 210 færre foretak enn i 2022. Foretakene har en samlet disponibel kvote på 1 566 mill. liter i innværende kvoteår.¹ Gjennomsnittlig disponibel kvote per foretak er 236 685 liter, en økning på 3,2 prosent fra 2022. Økningen skyldes i hovedsak nedgangen i antall foretak.

¹ Den disponible kvoten utgjør grunnkvoten multiplisert med forholdstallet, men avkortes til produksjonstaket på 900 000 liter. I 2023 tilsvarer avkortningen ca. 957 000 liter kvote. Vi har tatt utgangspunkt i tall etter at forholdstallet ble økt.

I 2023 er det 64 eiendommer som har ca. 2 mill. liter sovende grunnkvote. En av de sovende grunnkvotene i 2023 er omfattet av leveransekravet. Ingen grunnkvoter vil bli avsluttet 1. januar 2024, da det ikke er noen som har ligget sovende i 10 år på det tidspunktet. Gitt at ingen nye eiendommer får sovende grunnkvote, vil det i 2023 være ca. 2 mill. liter grunnkvote som ligger sovende.

2.3 Salg av grunnkvote 2023

I jordbruksoppkjøret 2023 ble det bestemt at 100 prosent av grunnkvoten som skulle selges kunne selges til private kjøpere innenfor samme produksjonsregion, i omsetningsrundene i 2023 og 2024. Det var også mulig å selge kvote til staten til kr 4,00 per liter.

Tabellen under viser fordelingen i ulike produksjonsregioner for salg av kumelkkvote i 2023. Salget får virkning fra 1. januar 2024.

Tabell 1: Salg av grunnkvote 2023

Produksjonsregion	Antall eiendommer m/GK*	Antall selgere	Andel selgere	Totalt salg (liter)	Salg til staten	
					(liter)	Salg privat (liter)
Tidligere Østfold og Vestfold fylke	215	9	4,19 %	1 636 631		1 636 631
Oslo og tidligere Akershus fylke	137	2	1,46 %	187 736		187 736
Tidligere Hedmark fylke	648	24	3,70 %	1 807 447		1 807 447
Tidligere Oppland fylke	1 728	27	1,56 %	1 962 966		1 962 966
Tidligere Buskerud fylke	240	7	2,92 %	663 745	10 000	653 745
Tidligere Telemark fylke	97	2	2,06 %	83 560		83 560
Agder	400	11	2,75 %	1 104 036		1 104 036
Rogaland	1 800	65	3,61 %	7 060 755		7 060 755
Vestland	1 764	32	1,81 %	2 105 197		2 105 197
Møre og Romsdal	977	28	2,87 %	2 536 964		2 536 964
Trøndelag	2 302	65	2,82 %	5 676 821		5 676 821
Nordland	769	24	3,12 %	1 766 463		1 766 463
Tidligere Troms fylke	214	3	1,40 %	281 637		281 637
Tidligere Finnmark fylke	113	2	1,77 %	190 071		190 071
Totalt	11 404	301	36,05 %	27 064 029	10 000	27 054 029

*Eiendommer med aktiv og sovende grunnkvote

Tabell 1 viser at i 2023 har 301 eiere av landbrukseiendom solgt om lag 27,1 mill. liter grunnkvote, hvor 10 000 liter har blitt solgt til staten og resterende har blitt solgt på det private markedet. Gjennomsnittlig mengde per selger er rundt 90 200 liter grunnkvote, som er omtrent 24 000 liter mindre enn gjennomsnittet i fjor.

Størst kvotemengde i 2023 er solgt i de større produksjonsregionene: Trøndelag, Møre og Romsdal, Vestland og Rogaland, mens det er solgt minst i tidligere Telemark, Oslo og tidligere Akershus. Det er tidligere Østfold og Vestfold med 4,19 prosent og tidligere Hedmark med 3,70 prosent som har høyest andel selgere.

Av de 301 selgerne er det 76 som selger deler av grunnkvoten. Til sammen selger disse om lag 5 mill. liter.

Sammenlignet med i fjor, er det om lag tre ganger så mange selgere i årets omsetningsrunde, og det er solgt om lag 20,5 millioner liter mer privat enn i fjor. Årsaken til dette antas å være muligheten for 100 prosent privat salg av kvote i omsetningsrundene i 2023 og 2024, som ble besluttet av partene i årets jordbruksoppgjør. Grepene gir grunn til å anta at det også ved neste års omsetningsrunde vil være et høyt antall selgere av kvote, og at hoveddelen av salget vil skje til privat.

2.4 Kjøp av grunnkvote fra staten 2023

I jordbruksoppgjøret 2023 ble det bestemt at grunnkvoten som eventuelt blir solgt til staten i 2023 og 2024 ikke selges ut igjen, men akkumuleres til omsetningsrunden i 2025. Det har med bakgrunn i dette ikke vært mulig å kjøpe grunnkvote fra staten i 2023.

Grunnkvote tilbudt kjøpere i 2022, men som ikke ble betalt for, legges til mengden som selges ut igjen i 2025.

I jordbruksavtale 2023–2024 ble det avsatt inntil 500 000 liter kumelkkvote som kunne selges til eiere av landbrukseiendom som har fått tilskudd til driftsomstilling grunnet rovvilt, til prisen for statlig omsatt kvote. Kvoten blir hentet ved å utvide den totale grunnkvotemengden. Forskrift om tilskudd til driftsomstilling grunnet rovvilt ble opphevet 1. januar 2023. Det er derfor ikke lenger søkere til denne ordningen eller behov for å avsette kumelkkvote til dette i kvoteåret 2024.

3. Kvoteoppfyllingsgrad

Tabell 2 viser kvoteoppfyllingsgraden for disponibel kvote fra 2015–2022 og estimert kvoteoppfyllingsgrad for 2023.

Tabell 2: Kvoteoppfyllingsgrad 2015–2022 og estimert kvoteoppfyllingsgrad for 2023

År	Kvoteoppfyllingsgrad
2015	91,6 %
2016	93,3 %
2017	93,3 %
2018	89,6 %
2019	92,9 %
2020	88,1 %
2021	90,2 %
2022	92,4 %
2023*	88,4 %

*Tines prognose for leveranser 2023 per 15.11.23

4. Overproduksjonsavgift

I kvoteåret 2022 ble det levert omtrent 11,56 mill. liter kumelk over disponibel kvote. Med en overproduksjonsavgift på kr 4,90 per liter, tilsvarer dette ca. 56,7 mill. kroner i overproduksjonsavgift fra kumelk. Tabell 3 viser antall liter levert over disponibel kvote og innbetalt overproduksjonsavgift fra kumelk fra 2015 til og med 2022.

Tabell 3: Overproduksjonsavgift kumelk 2015–2022

Kvoteår	Liter over disponibel kvote KU (mill. liter)	Beløp (mill. kr)
2015	18,7	60,0
2016	15,4	65,0
2017	12,8	61,6
2018	5,6	26,7
2019	11,6	55,7
2020	5,3	26,7
2021	8,0	39,6
2022	11,6	56,7

Til og med oktober 2023 har det vært produsert omtrent 200 000 liter kumelk over disponibel kvote. Med en overproduksjonsavgift på kr 4,90 per liter melk, tilsvarer dette ca. 981 000 kroner. Til sammenligning var det på samme tid i fjor produsert omtrent 243 000 liter kumelk over disponibel kvote.

5. Effekt av forholdstall 2024

Prognosen for 2023 utarbeidet til kvotedrøftingene i fjor, basert på innspill fra de andre aktørene i markedet og vurdering av eget behov fra Tine, ble estimert til 1 375 mill. liter for kommersielt behov.

Tilsvarende har Tine i november 2023 estimert at behovet for melk i 2023 blir 1 405 mill. liter for kommersielt behov, og 1 413 mill. liter inkl. en lagerbygging på 8 mill. liter.

Leveranse av kumelk i 2023 er estimert til 1 386 mill. liter, basert på Tine sin prognose per 15. november 2023 og forholdstall 0,99 og kvoteoppfyllingsgrad 88,7 prosent.

Tabell 4 viser effekten på leveransene ved bruk av ulike forholdstall for disponibel kvote, gitt ulike kvoteoppfyllingsgrader. Estimert grunnkvote for 2024 er 1 583 mill. liter.²

² Estimert grunnkvote 2024 er beregnet med utgangspunkt i grunnkvoten inneværende kvoteår, og inneholder ikke sovende kvoter.

Tabell 4: Effekt av ulike forholdstall gitt ulike kvoteoppfyllingsgrader

Forholds- tall	Total disponibel kvote (mill. liter)	Leveranse ved ulike kvoteoppfyllingsgrader (mill. liter)						
		88 %	89 %	90 %	91 %	92 %	93 %	94 %
0,96	1 519	1 337	1 352	1 367	1 382	1 398	1 413	1 428
0,97	1 535	1 351	1 366	1 382	1 397	1 412	1 428	1 443
0,98	1 551	1 365	1 380	1 396	1 411	1 427	1 442	1 458
0,99	1 567	1 379	1 394	1 410	1 426	1 441	1 457	1 473
1	1 583	1 393	1 408	1 424	1 440	1 456	1 472	1 488
1,01	1 598	1 407	1 423	1 439	1 454	1 470	1 486	1 502
1,02	1 614	1 420	1 437	1 453	1 469	1 485	1 501	1 517
1,03	1 630	1 434	1 451	1 467	1 483	1 500	1 516	1 532
1,04	1 646	1 448	1 465	1 481	1 498	1 514	1 531	1 547
1,05	1 662	1 462	1 479	1 495	1 512	1 529	1 545	1 562
1,06	1 677	1 476	1 493	1 510	1 526	1 543	1 560	1 577
1,07	1 693	1 490	1 507	1 524	1 541	1 558	1 575	1 592

Gitt et forholdstall på 1,02 vil estimert disponibel kvote for 2024 bli 1 614 mill. liter.³ Gitt kvotefyllingsgrad på 88 prosent, vil det gi 1 420 mill. liter levert melk. Av tabell 4 ser vi også at dersom kvoteoppfyllingsgraden øker fra 88 til 89 prosent ved et forholdstall på 1,02, utgjør dette en økning i leveransene på 17 mill. liter.

6. Kumelk i prisutjevningsordningen

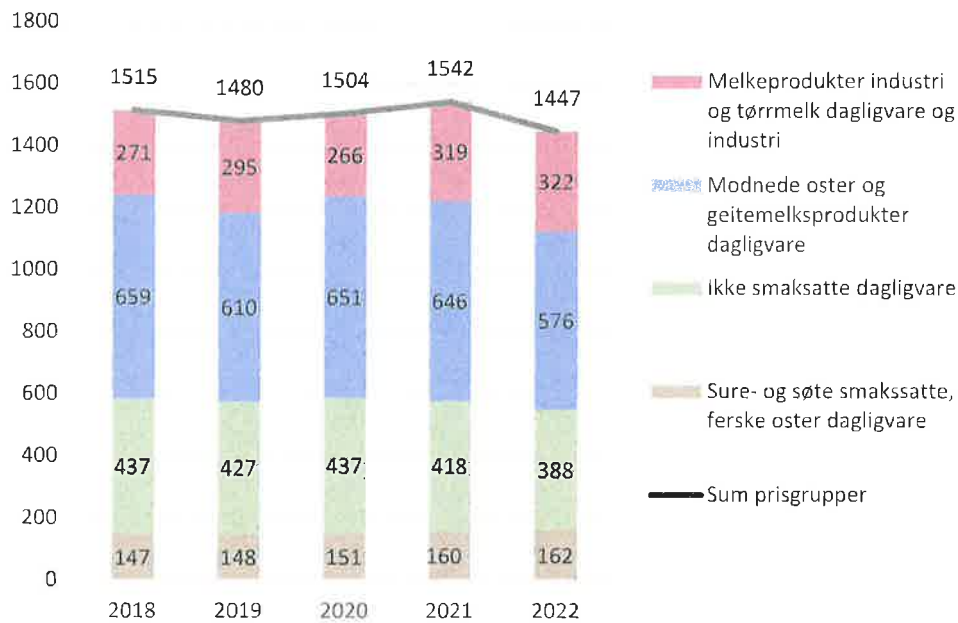
Landbruksdirektoratet har sett nærmere på utviklingen i bruken av kumelk i prisutjevningsordningen for melk (PU) de siste 5 årene og på bruken av kumelk og fløte i PU hittil i 2023. Tallene i PU baserer seg på innrapporterte tall for produserte melkeprodukter. Disse blir avregnet i PU som liter beregnet anvendt kumelk ved hjelp av omregningsfaktorer. I tillegg blir innrapporterte tall for fete melkeprodukter som kremfløte, rømme, smør og helmelkspulver omregnet til anvendt kufløte ved bruk av omregningsfaktorer for fløte.

6.1 Redusert bruk av kumelk i perioden 2018–2022

Anvendt kumelk i PU er redusert med 68 mill. liter i perioden 2018 til 2022. Melkevolumet var høyest i 2021 og lavest i 2022. Figur 1 viser anvendt kumelk per marked (dagligvare, industri og merkevareeksport), samt sum anvendt kumelk i PU.

³ Vi har antatt at få produsenter vil få disponibel kvote avkortet som følge av at deres disponible kvote er høyere enn produksjonstaket på 900 000 liter, se fotnote 1. Reduksjon i produksjonstak til 700 000 liter som ble bestemt i årets jordbruksforhandlinger gir ikke endret utslag på dette punktet, gitt at videreføring av rettigheter begrenses til det gamle produksjonstaket på 900 000 liter.

Bruk av kumelk i PU, mill. liter

Figur 1: Anvendt kumelk i PU per prisgruppe i perioden 2018–2022, mill. liter

I 2022 ble det anvendt 1 447 mill. liter kumelk i PU. Dette var 95 mill. liter mindre enn i 2021, hvor det ble anvendt 1 542 mill. liter kumelk. Størst reduksjon har det vært i prisgruppene for modnede oster i dagligvaremarkedet og for ikke smaksatte flytende produkter i dagligvaremarkedet, hvor det ble anvendt henholdsvis 64,4 mill. liter kumelk og 29,4 mill. liter kumelk mindre enn i 2021. Det var også en reduksjon på 6,0 mill. liter kumelk til merkevareeksport av ost sammenlignet med 2021. I 2022 utgjorde kumelk til eksport 1,6 prosent av totalt anvendt kumelk i PU. For de øvrige prisgruppene har det vært mindre endringer.

Gruppen med melkeprodukter til industri inneholder modnede oster, flytende produkter og tørrmelk til industri. Denne gruppen har økt med 2,8 mill. liter kumelk fra 2021 til 2022. For modnede oster til industri har det vært en økning i anvendt kumelk på 0,5 mill. liter i 2022 sammenlignet med 2021. Tørrmelk hadde en økning på 4,7 mill. liter, mens flytende melk til industri sank med 2,4 mill. liter.

For gruppen sure- og søte smaksatte og ferske oster til dagligvare er det en økning i anvendt kumelk på 1,9 mill. liter fra 2021 til 2022. Her er det en liten økning av melk til smaksatte søte melkeprodukter og ferske oster, mens anvendt kumelk til sure smaksatte melkeprodukter er stabil.

De tre nederste prisgruppene i figuren over tilhører melkeprodukter som omsettes i dagligvaremarkedet (inkludert eksport) i PU. Samlet ble det anvendt 1 126 mill. liter kumelk i disse gruppene i 2022, som er en reduksjon på 98 mill. liter (-8 prosent) sammenlignet med året før.

I perioden fra 2018 til 2022 har det i PU-ordningen vært en nedgang i anvendt kumelk i dagligvaremarkedet på 37,9 mill. liter (-3,4 prosent). Kumelk anvendt til industri har i samme periode økt med 50,5 mill. liter, eller 19 prosent. Av denne økningen utgjør melk til tørrmelk 49,7 mill. liter. Det ble videre benyttet 80,6 mill. liter mindre kumelk til eksport i 2022 enn i 2018, en nedgang på 84,4 prosent.

Fra 2018 til 2022 har andelen kumelk anvendt til dagligvaremarkedet (inkludert eksport) i prosent av anvendt kumelk i PU blitt redusert med 4,3 prosentpoeng til 77,8 prosent. Andelen kumelk anvendt til industri har økt tilsvarende med 4,3 prosentpoeng til 22,2 prosent i samme periode.

6.2 Redusert produksjon av tørrmelk og fløte hittil i 2023

Anvendt kumelk hittil i år er redusert med 70,5 mill. liter sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Hittil i 2023 har det blitt benyttet 1 035,6 mill. liter kumelk i de markedene som inngår i PU-ordningen, mot 1 106,1 mill. liter for tilsvarende periode i 2022. Se forøvrig tabell 5.

Tabell 5: Bruk av kumelk i PU-ordningen hittil i 2023 og for tilsvarende periode i 2022, mill. liter

Prisgrupper, kumelk	Hittil i 2023 *	Hittil i 2022 *	Diff. hittil: (23-22)	Diff. % hittil: (23-22)
Sure- og søte smakssatte, ferske oster dagligvare	136,1	122,6	13,5	11,1 %
Ikke smaksatte dagligvare	283,4	289,2	-5,8	-2,0 %
Modnede oster og geitemelksprodukter dagligvare	431,7	447,1	-15,5	-3,5 %
Melkeprodukter industri og tørrmelk dagligvare og industri	184,4	247,1	-62,7	-25,4 %
Sum prisgrupper	1 035,6	1 106,1	-70,5	-6,4 %

* til og med september

Om en ser nærmere på endringer i de fire prisgruppene, har det hittil i 2023 vært en reduksjon i anvendelsen av kumelk i gruppen ikke smaksatte dagligvare på 5,8 mill. liter (-2,0 prosent). I tillegg til drikkemelk omfatter denne prisgruppen melk brukt til produkter som for eksempel syrnet melk, rømme og kaffefløte. Gruppen for modnede oster og geitemelksprodukter dagligvare har hatt en reduksjon på 15,5 mill. liter kumelk (-3,5 prosent). Denne gruppen inneholder både modnede oster til innenlandsmarkedet og merkevareeksport. Modnede oster til dagligvaremarkedet innenlands som har hatt en reduksjon med 11,8 mill. liter (-2,7 prosent), mens modnede oster til merkevareeksport er redusert med 3,7 mill. liter (-25,2 prosent). Prisgruppen for sure- og søte smaksatte produkter og ferske oster til dagligvare har hatt en økning på 13,5 mill. liter (11,1 prosent). I gruppen melkeprodukter til industri og tørrmelk dagligvare og industri, er anvendt melk redusert med 62,7 mill. liter (-25,4 prosent). Nedgangen er primært melk til tørrmelk, som har blitt redusert med 56,9 mill. liter (-43,7 prosent).

Siden etterspørselen etter melkeprodukter i 2023 har vært høyere enn forventet og melketilgangen har vært noe lavere enn forventet, har melkebehovet gjennomgående vært

større enn melketilgangen. Som en følge av dette ble forholdstallet for disponibel kvote for kumelk for 2023 22. juni 2023 endret fra 0,95 til 0,99. Denne økte etterspørselen har også ført til reduserte lagerbeholdninger av modnet ost og tørrmelk.

Tabell 6: Bruk av fløte i PU-ordningen hittil i 2023 og for tilsvarende periode i 2022, mill. liter

Biproduktgrupper (fløte)	Hittil i 2023 *	Hittil i 2022 *	Diff. hittil: (23-22)	Diff. % hittil: (23-22)
Fløte til kremfløte, dagligvare	20,3	20,4	-0,2	-0,8 %
Fløte til smør, dagligvare	26,5	27,9	-1,4	-5,1 %
Fløte til smør, industri	13,1	15,6	-2,5	-16,2 %
Sum fløte	59,8	63,9	-4,1	-6,4 %

* til og med september

Tallene fra PU-ordningen viser at total bruk av fløte i de tre fløtegruppene hittil i 2023 har vært på 59,8 mill. liter. Dette er en reduksjon på 4,1 mill. liter, eller 6,4 prosent i forhold til tilsvarende periode i 2022. Det har vært en nedgang i alle biproduktgruppene med fløte. Den største reduksjonen har vært i gruppa fløte til smør i industrimarkedet bl.a. fløte benyttet i tørrmelksprodukter, som f.eks. helmelkspulver. Her har nedgangen vært på 16,2 prosent fra 2022. Redusert volum i gruppa fløte til smør i dagligvaremarkedet har vært 5,1 prosent, mens gruppa med fløte til kremfløte kun er redusert med 0,8 prosent.

Tallene i PU-ordningen baserer seg på anvendelsen av melk og fløte bak produserte kvanta melkeprodukter, og vil blant annet på grunn av lagerendringer, ikke være direkte sammenlignbare med anvendelsen av melk basert på solgte kvanta for de samme melkeproduktene.

For biproduktordningen er det valgfritt om man rapporterer salg eller produksjon. Her er det litt ulik praksis, men man kan ikke hoppe fra rapportering av salg til produksjon og omvendt.

Referat

Møte om: **Ekstraordinære kvotedrøftinger for kumelk for 2023**

Tilstede: Fra Norges Bondelag: Gimming, Huus
Fra Norsk Bonde- og Småbrukarlag: Solberg
Fra Tine SA: Haugen, Ødegård, Kjuus
Fra Landbruks- og matdepartementet: Søyland, Bergset, Oftedal, Krekling
Fra Landbruksdirektoratet: Hauglie, Berg

Dato: 22. juni 2023

Møteleder: Søyland

Ekstraordinære kvotedrøftinger for kumelk for 2023

Tine SA (heretter Tine) viste til sitt innspill av 16. juni og redegjorde for utviklingen i kumelkleveransene, melkebehovet og reguleringslagre i inneværende år. Så langt i 2023 har etterspørselen vært noe høyere enn prognosert i de ordinære kvotedrøftingene i november 2022, samtidig som avdråttsnivået har vært noe lavere. Med gjeldende forholdstall på 0,95 viser ny prognose en melkeinnngang på 1371 mill. liter, mens behovet er 1400 mill. liter. Tine vurderer dagens situasjon dithen at et forholdstall på 0,99 vil gi en melkeinnngang på 1 390 - 1400 mill. liter melk i 2023.

Anbefaling fra jordbruksorganisasjonene

Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag konstaterte at det ikke var kommet fram momenter i Tines redegjørelse som tilsier noe annet forholdstall enn Tines anbefaling, og stilte seg bak Tines anbefaling.

Konklusjon

Basert på markedetsregulators anbefaling, diskusjonen i møtet og jordbruksorganisasjonenes støtte til anbefalingen, fastsetter Landbruks- og matdepartementet forholdstallet for disponibel kvote for kumelk for 2023 til 0,99. Forholdstallet for grunnkvote beholdes på 1,00.

Dato: 27. november 2023

Fra/til:

Referent: Maria Finne Krekling

Møteleder: Søyland

Saksnr.:

Til stede: Gimming, Huus, Solberg, Haugen, Kjuus, Sandsbråten, Matre, Langødegård, Søyland,
Bergset, Flugund, Krekling

Kvotedrøftinger for 2024

Til kvotedrøftingene har Landbruksdirektoratet levert bakgrunnsinformasjon om sektoren og bruken av melk i prisutjevningsordningen. Markedsregulator Tine SA leverte prognoser for melkeleveranser kommende år, industriens samlede behov samt vurderinger av blant annet markeds- og reguleringsbehov. Tine ettersendte ytterligere informasjon til partene fredag 24. november, blant annet vurderinger knyttet til markedsbehov og forhold som påvirker kvoteoppfyllingsgraden.

1. Kvotedrøftinger for kumelk 2024

Tine redegjorde for hovedpunktene i sitt innspill, blant annet kumelkleveransene i inneværende år samt prognoser for leveranser og markedsbehov i 2024. Sammen med det innmeldte behovet fra de uavhengige aktørene, har Tine beregnet et råstoffbehov på 1 423 mill. liter. Dette er en økning på om lag 48 mill. liter fra anslaget for 2023 som ble lagt til grunn for fjorårets kvotedrøftinger.

Tine la i sitt innlegg vekt på utviklingen i tilførsels- og etterspørselssiden. Det er prognosert at kvotefyllingsgraden i 2024 vil gå noe ned sammenlignet med inneværende år, men det er usikkerhet knyttet til disse anslagene blant annet som følge av kvalitet og mengde på årets grovfôr- og kornavlinger. Etter en samlet vurdering anbefaler Tine et forholdstall på 1,02.

Merknader fra jordbruksorganisasjonene

Organisasjonene konstaterte at det ikke var kommet fram momenter i redegjørelsen som tilsa noe annet forholdstall enn Tines anbefaling. Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag støttet derfor Tines anbefaling om å sette forholdstallet for kumelkkvoter i 2024 til 1,02.

Konklusjon

Basert på markedsregulators anbefaling og jordbruksorganisasjonenes støtte til anbefalingen, fastsetter Landbruks- og matdepartementet forholdstallet for kumelk for

2024 til 1,02. Forholdstallet for grunnkvote beholdes på 1,00. Kvoteaket for kumelk settes til 714 000 liter.

2. Kvotedrøftinger for geitemelk 2024

Tine redegjorde for markedssituasjonen i inneværende år og prognosene for behov i kommende kvoteår. Innenlandsk markedsbehov er anslått å gå ned fra 11,1 mill. liter (prognose per oktober 2023) til 10,7 mill. liter i 2024. Eksporten er anslått til 6 mill. liter, og det er budsjettert med 4 mill. kroner til markedsregulering av geitemelk i 2024.

Produksjonen i 2024 er anslått til 17,8 mill. liter med et forholdstall på 0,95. Tine anbefaler å videreføre dette forholdstallet.

Merknader fra jordbruksorganisasjonene

Jordbruksorganisasjonene støttet Tines anbefaling om å videreføre dagens forholdstall på 0,95 i 2024.

Konklusjon

Basert på markedsregulators anbefaling og jordbruksorganisasjonenes støtte til anbefalingen, fastsetter Landbruks- og matdepartementet forholdstallet for disponibel kvote for geitemelk for 2024 til 0,95. Forholdstallet for grunnkvote beholdes på 1,00. Kvoteaket på geitemelk er fra 1. januar 2024 på 350 000 liter.

Det Kgl. Landbruks- og matdepartement
Att: Nils-Øyvind Bergset

Dato: 24. november 2023

ANBEFALING FOR FASTSETTING AV KVOTER FOR KUMELK OG GEITEMELK I 2024

Det vises til brev datert 21. november 2023. Den 23. november 2023 ringte Nils Øyvind Bergset i LMD til Lise Sandsbråten i TINE med ønske om mer utfyllende informasjon om markedsforhold og kvotefylling.

Markedsforhold

Som det framgår av brev av 21. november 2023 er det i 2024 behov for 1 404 mill. liter melk for å dekke etterspørselen. Nødvendig lageroppbygging kommer i tillegg.

1 404 mill. liter fordeler seg på denne måten:

2024 mill. liter melk	
Salg i TINE - se tabell	1 032
Ost til eksport	5
Behov andre aktører	272
Q-meierienes egen produksjon	95
Totalt	1 404

Tabell 1

Tabellen under viser utviklingen for ulike meieriprodukter for de tre første kvartalene. Inn i 2024 forventes fortsatt fall i forbruket av drikkemelk, vekst i ost og yoghurt, og relativt uendret etterspørsel etter rømme, fløte og smør.

Utvikling meierikategorier

Totalt volum YTD 3. kvartal (Q1 + Q2 + Q3) 2019 - 2023

YTD Q3

			Totalt volum 2019 ¹⁾	Totalt volum 2020 ²⁾	Totalt volum 2021 ³⁾	Endring 2020 – 2021	Totalt volum 2022 ⁴⁾	Endring 2021 – 2022	Totalt volum 2023 ⁵⁾	Endring 2022 – 2023	Endring 2019 - 2023
Melk uten import	11,9	1,5%	318 342	324 000	319 480	-1,4 %	301 442	-5,6 %	297 579	-1,3 %	-6,5 %
Melk inkl. import	11,9	1,5%	323 386	328 209	323 290	-1,5 %	305 966	-5,4 %	302 195	-1,2 %	-6,6 %
Ost uten import	25	4,0%	63 120	67 369	68 082	+1,1 %	63 943	-6,1 %	65 477	+2,4 %	+3,7 %
Ost inkl. import	24,8	3,9%	75 284	80 677	83 051	+2,9 %	78 913	-5,0 %	80 221	+1,7 %	+6,6 %
Yoghurt uten import	11	1,0%	37 533	38 843	40 000	+3,0 %	39 152	-2,1 %	42 155	+7,7 %	+12,3 %
Yoghurt inkl. import	11	1,0%	42 236	43 546	45 017	+3,4 %	44 252	-1,7 %	47 195	+6,7 %	+11,7 %
Rømme	21	1,0%	14 621	15 450	15 396	-0,4 %	14 537	-5,6 %	14 597	+0,4 %	-0,2 %
Fløte	21	1,0%	21 734	21 961	22 680	+3,3 %	21 552	-5,0 %	21 731	+0,8 %	+0,0 %
Smør uten import	20,5	0,8%	13 667	13 907	13 465	-3,2 %	13 291	-1,3 %	13 185	-0,8 %	-3,5 %
Smør med import	20,5	0,8%	13 889	14 383	13 933	-3,1 %	13 400	-3,8 %	13 267	-1,0 %	-4,8 %

1) Inkluderte alle importerte produkter som er produsert i Norge.
2) Inkluderte alle importerte produkter som er produsert i Norge.
3) Inkluderte handelsavtalen med Danmark og EU. Inkluderte importerte produkter.
4) Import av produkter som er produsert i utlandet på norsk marked i 2022 og 2023. Inkluderte alle importerte produkter.
5) Inkluderte importerte produkter som er produsert i utlandet.

Kilde: Opplysningskontoret for Meieriprodukter (Melk.no)

Tabell 2

Kvotefylling

Det framgår av brevet den 21. november 2023 at med et forholdstall på 1,02, forventes en melkemengde på 1 423 mill. liter i 2024. Et avvik på +/- 1 prosent i første halvår og +/- 2 prosent i andre halvår tilsier et sannsynlig intervall mellom 1 402 og 1 444 millioner liter melk.

Hvis vi havner i den nedre delen av intervallet her, kan det oppstå knapphet, og det vil bli nødvendig å øke forholdstallet i løpet av året. Hvis vi havner i den øvre delen av intervallet vil det bli rom for lagerøkning utover de 19 mill. literne som er anslått i brev av 21. november 2023. Av hensyn til en stabil markedssituasjon vil det være en fordel med en lageroppbygging utover 19 mill. liter. Optimal lageroppbygging vil oppnås med en melkemengde på i overkant av 1 430 mill. liter.

Som følge av lav kvotefylling i 2023, forventes det at inngangen til 2024 vil være relativt lav. Volumøkningen forventes derfor i hovedsak å komme i andre halvår. Forutsetninger i prognosen utover dette, er:

- Avdrått og dyretall øker utover våren og gjennom året
- Dyr som er holdt tilbake fra slakt, slaktes utover året. Ellers er det ventet redusert slakting også i 2024
- Normale avlinger sommeren 2024
- Det er ventet lav kvotefylling, men potensialet for økning i kvotefylling er stort. Dette er i stor grad påvirket av kostnadsnivå. Kraftfôr anses som dyrt, og en del ønsker ikke å øke produksjonen
- Det er usikkert hvordan nye krav til oppstalling og beite vil påvirke produksjonen. Det er meldt inn 324 som vil selge kvote og et volum på 27,8 mill. liter.

TINE har i sitt forslag til forholdstall lagt seg på et lavt nivå i forhold til behovet. Hvis det skal vurderes alternativer til et forholdstall på 1,02, så er det et høyere tall som er relevant. Det vil fremdeles være slik at økningen i hovedsak vil komme i andre halvår, men det vil øke sikkerheten for også å møte ønsket lageroppbygging for pulver og ost.

Tabellen viser estimert volum ved ulike forholdstall.

Forholdstal	0.99	1.02	1.04
Mjølkevolum, mill.liter	1402	1423	1433
Grunnkvote, mill.liter	1583	1583	1583
Disponibel kvote, mill.liter	1567	1614	1646
Kvotefylling, %	89.5	88.2	87.0

Tabell 3

Med vennlig hilsen
TINE SA

Lise Sandsbråten
Leder markedsregulering

Likelydende brev sendt
Det Kgl. Landbruks- og matdepartement
Norges Bondelag
Norsk Bonde og Småbrukarlag
Landbruksdirektoratet

Dato: 21. november 2023

ANBEFALING FOR FASTSETTING AV KVOTER FOR KUMELK OG GEITEMELK I 2024

I brev av 2. november 2023 har Landbruks- og Matdepartementet invitert Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag til drøfting av kvotene for ku- og geitemelk for kvoteåret 2024. Til samme møte er TINE og Landbruksdirektoratet kalt inn for å legge fram informasjon som er relevant for drøftingene.

I tråd med etterspørselen, inneholder dette brevet anbefalt forholdstall for 2024, inkludert en begrunnelse og bakgrunn for anbefalingene, herunder:

- Prognoser for markedsbehovet for 2023 og 2024
- Prognoser for kumelk og geitemelk for kvoteåret 2024 med dagens forholdstall og med anbefalt forholdstall
- Prognose for reguleringsbehov og -kostnader for 2023 og 2024.

Anbefaling

TINE anbefaler et forholdstall på 1,02 for kumelk. Det forventes å gi et melkevolum på 1 423 millioner liter, som samsvarer med markedsbehovet.

TINE anbefaler et forholdstall på 0,95 for geitemelk. Det forventes å gi et melkevolum på 17,8 millioner liter. Det er det samme volumet som er forventet i 2023.

Markedsbehov og prognose for kumelk

Prognosen for markedsbehovet er satt sammen av:

- 1 404 mill. liter for å dekke etterspørselen
- 19 mill. liter for å bygge lager på ost og pulver.

Det er ikke behov for melk for å dekke etterspørselen etter fett, slik det har vært i noen tidligere år. Det er derfor melkens hovedprodukter som er dimensjonerende for etterspørselen.

Tabell 1 oppsummerer behovet for kumelk i 2023 og 2024. Tabellen viser at det har vært en høyere etterspørsel etter meieriprodukter i 2023 enn forventet høsten 2022. Det forventes omtrent det samme nivået på etterspørselen i 2024 som i 2023. Usikkerhet i

etterspørsel etter norske meieriprodukter er primært knyttet til forbrukerøkonomi og import.

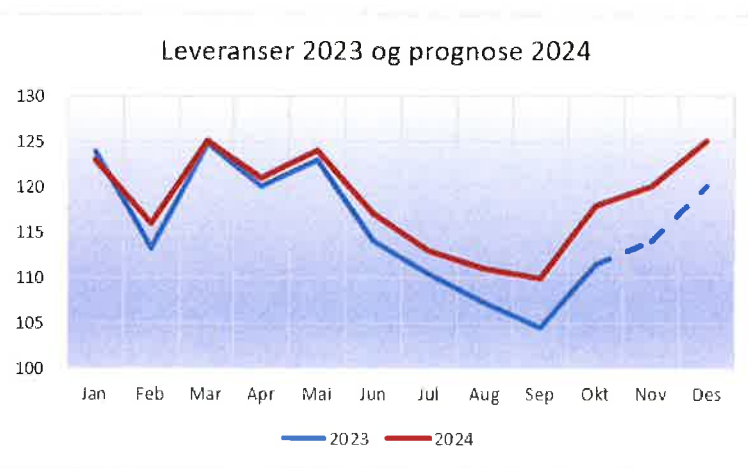
	2023		2024
	Estiamt sept 22	Estimat sept 23	Estimat sept 24
Salg TINE	1 018	1 042	1 037
Sikring av fett	5	0	0
Behov andre aktører	352	363	367
SUM	1 375	1 405	1 404
Lagerendring		8	19
Nasjonalt behov for å dekke salg og lagerendring	1 375	1 413	1 423

Tabell 1

I august 2023 tilsa prognosen at det ville blir levert 1 401 mill. liter melk i 2023. I november er denne prognosen nedjustert til 1 386 mill. liter, se tabell 2 under. Det betyr en kvotefylling på 88,4 prosent.

Tabell 2 og Figur 1 under viser melkeleveranser per oktober i 2023 og prognoser for resten av 2023 og 2024. Tallene for 2024 forutsetter et forholdstall på 1,02 og tilsier en kvotefylling på 88,1 prosent. Redusert kvotefylling følger av økt forholdstall.

	2023	2024
Jan	124	123
Feb	113	116
Mar	125	125
Apr	120	121
Mai	123	124
Jun	114	117
Jul	110	113
Aug	107	111
Sep	105	110
Okt	111	118
Nov	114	120
Des	120	125
SUM	1 386	1 423

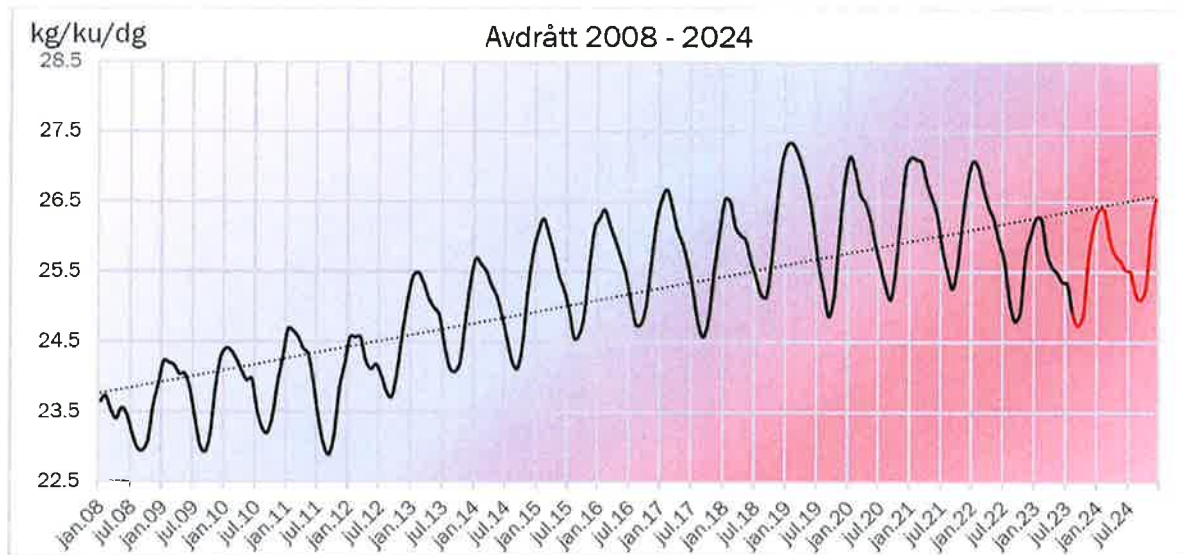

Tabell 2

Figur 1

Som det framgår, forventes en liten økning i melkeproduksjonen gjennom vinteren 2024, men i hovedsak forventes økningen å komme senere på året. Usikkerhet er knyttet til avdrått og i noen grad til dyretall. Leveransene i andre halvår er avhengige av sommeren og det er derfor størst usikkerhet knyttet til denne delen av prognosen.

I prognosen er det forutsatt en reduksjon i avdrått i 2023 på 1,6 prosent og en økning på 1 prosent i 2024. Som figur 2 under viser, ligger avdrått i 2023 på et lavt nivå i forhold til de foregående årene. Det er noe uklart hva som er årsak til den relativt lave avdrått, noe som påvirker usikkerhet om forventet avdrått framover.

Figur 2

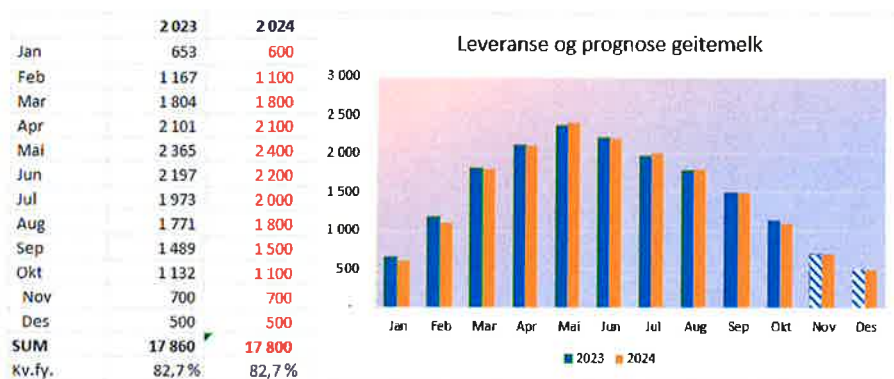
Markedsbehov og prognose for geitemelk

Tabell 3 viser markedsbehovet for geitemelk i 2023 og 2024. Behovet inkluderer salg av Frozen Curd.

	2023		2024
	Prognose nov 22	Prognose okt 23	Estimat sept 24
Salg Norge	11,4	11,1	10,7
Eksport, inkl frozen curd	6,4	5,2	6,0
SUM	17,8	16,3	16,7

Tabell 3

Tabell 4 og figur 3 viser melkeleveranser per oktober i 2023 og prognoser for resten av 2023 og 2024.

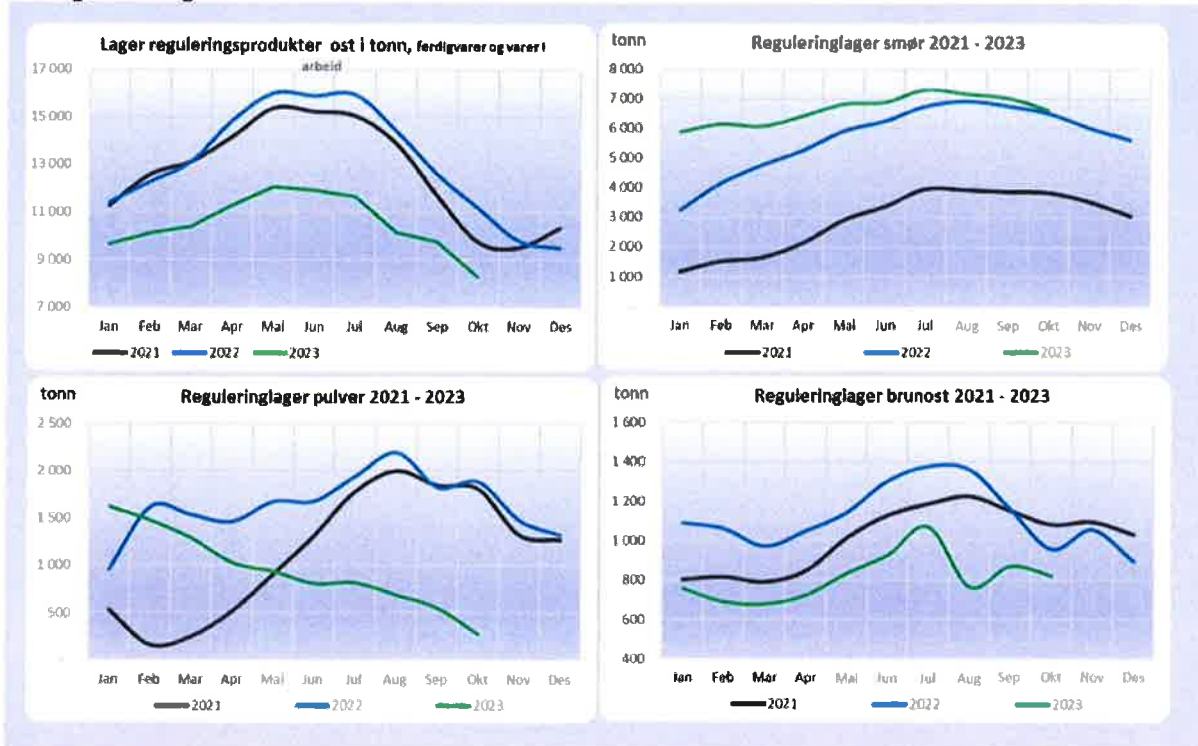
Tabell 4

Figur 3

Det forventes omtrent det samme nivået på leveransene av geitemelk i 2024 som i 2023.

Reguleringsbehov- og kostnader

Lagrene av reguleringsprodukter for ost og reguleringslager av smør, pulver og brunost framgår av figur 4.

Figur 4

I 2023 har lagrene av pulver, ost og brunost vært lave, noe som skyldes høyere etterspørsel og lavere melkeinnfang enn forventet. For smør har lagrene vært høyere enn de to forutgående årene. Forskjellen i lageret på smør og andre fraksjoner i melken skyldes at etterspørselen ikke er lik for alle fraksjoner og det er fraksjonen med høyest etterspørsel som må være dimensjonerende for melkemengden som etterspørres. I 2024 legges det opp til å bygge opp lagrene av pulver og ost til et normalnivå igjen.

Budsjetterte kostnader ved markedsreguleringen er 200 millioner kroner, se tabellen i vedlegget. Den inneholder inntekter og kostnader i markedsreguleringen. Det er foreslått en omsetningsavgift på 7 øre/liter. Med det nivået forventes inntektene til fondet å være høyere enn utgiftene.

Med vennlig hilsen
TINE SA

Johnny Ødegård
Konserndirektør

Vedlegg

Vedlegg

Kostnader	2022 Regnskap	Estimat for 23, mai 23	Estimat for 23 oktober 23	Budsjett 2024 satt okt 23
Skummetmelkpulver til fôr	3	9	9	-
Spesialmarkeder	5	5	5	5
Geitemelk til fôr	5	3	4	4
Skolemilk	6	5	5	4
SUM prisedskrivning	19	22	23	13
Reguleringslagring	37	48	44	45
Overføringstransport	3	4	4	4
Reguleringstransport	30	30	30	30
Reguleringskapasitet	41	38	40	40
Sum direkte reg. kostn	111	119	118	119
Faglige tiltak (Geno, NSG, KOORIM)	12	12	12	13
Melk.no	25	26	26	27
Matmerk, "Nyt Norge"	2	2	2	2
Matmerk, økologi	1	1	1	1
Sum faglige tiltak og oppl.virkso	40	41	41	43
Adm og planl i TINE	9	9	9	9
Kvoter - oppkjøp	0	0	0	0
Prosjekt i Ldir (fagsystem melkev)	-			
Adm. av kvoteordningen	12	12	12	12
Adm. Omsetningsrådet	4	4	4	3
Sum adm mm	25	25	25	25
Sum kostnader	195	207	207	200
Inntekter				
Omsetningsavgift	51	98	98	101
Overproduksjonsavgift	57	60	45	55
Statlige midler til oppkjøp	-			
Renter	0	1	2	3
Prisgevinst/pristap	54	46	57	50
Sum inntekter	162	205	202	209